

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W RUDZIE ŚLĄSKIEJ**
41 – 710 Ruda Śląska, ul Dąbrowskiego 9

tel. (32) 340-03-84, (32) 340-04-04; fax. (32) 3-400-403
e-mail : psse.rudaslaska@sanepid.gov.pl <http://www.gov.pl/web/psse-ruda-slaska>

STAN SANITARNY MIASTA RUDA ŚLĄSKA W ROKU 2024

Opracowanie:

Zespół redakcyjny pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej
w Rudzie Śląskiej

Zatwierdził:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Rudzie Śląskiej

dr n. o zdr. Renata Cieślik-Tarkota

Wszelkie prawa zastrzeżone. Wykorzystanie w całości bądź wykorzystanie fragmentów opracowania dozwolone pod warunkiem odnotowania źródła informacji.

Prawa autorskie do niniejszego opracowania przysługują Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rudzie Śląskiej.

Raport zawiera dane z roku 2024 i stan na dzień 31 grudnia 2024 roku.

Ruda Śląska 24.01.2025 r.

Spis treści

1.	Wstęp.....	str. 4
2.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Epidemiologii.....	str. 5
3.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia	str. 13
4.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Komunalnej i Środowiska.....	str. 35
5.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży	str. 50
6.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami ...	str. 56
7.	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	str. 63
8.	Promocja Zdrowia i Komunikacja Społeczna	str. 67
9.	Podsumowanie	str. 70

1. Wstęp

Ruda Śląska położona na południu Polski, w centralnej części województwa śląskiego jest ważnym węzłem komunikacyjnym, na skrzyżowaniu dróg łączących zachodnią i wschodnią oraz północną i południową część aglomeracji górnośląskiej. Zajmuje obszar

77,7 km² i położona jest pomiędzy Bytomiem, Świętochłowicami, Chorzowem, Katowicami, Mikołowem, Gierałtovicami i Zabrzem.

Miasto liczy **129531 mieszkańców**, przy gęstości zaludnienia wynoszącej prawie 1700 osób/km².

Miasto charakteryzuje się odrębnością dzielnicową ukształtowaną na przestrzeni kilkuset lat. Rudę Śląską tworzy **jedenaste dzielnic**: Ruda, Godula, Orzegów, Bykowina, Halemba, Kochłowice, Chebzie, Nowy Bytom, Wirek, Bielszowice i Czarny Las.

Doskonale rozwinięta infrastruktura techniczna łączy dzielnice w jedno miasto.

Na terenie miasta Ruda Śląska nadzór zapobiegawczy i bieżący oraz działania przeciwepidemiczne prowadzi **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rudzie Śląskiej**. Sprawuje nadzór nad **2014** obiektami celem realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

W związku ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniem działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także w zakresie prowadzenia działalności oświatowo-zdrowotnej na terenie miasta Ruda Śląska w roku **2024** przeprowadzono **2867** kontroli, wydano **402** decyzje administracyjne oraz **547** decyzji płatniczych. Nałożono **157** mandatów karnych na łączną kwotę **33 650** PLN. W roku 2024 kontynuowano działania związane z zachorowaniami wywołanymi powszechnie występującymi chorobami zakaźnymi. Na terenie miasta zaobserwowano drastyczny wzrost zachorowań na krztusiec. Ten trend obserwowano w całym kraju.

2. Nadzór prowadzony przez Sekcję Epidemiologii

Liczba ludności w Rudzie Śląskiej w roku 2024 wynosiła 129531 osób.

W roku sprawozdawczym 2024 zarejestrowano 4723 zachorowania na choroby zakaźne, spośród osób chorych 1120 osoby były hospitalizowane.

W 2024 roku Sekcja Epidemiologii prowadziła działania związane z zapobieganiem oraz zwalczaniem chorób zakaźnych, zakażeń oraz zatruć u ludzi, prowadziła monitoring

bieżącej sytuacji epidemicznej z uwzględnieniem chorób wysoce zakaźnych oraz szczególnie niebezpiecznych.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych jednostek chorobowych na terenie miasta Ruda Śląska w roku 2024 porównując je z danymi z roku 2023. Dane zostały opracowane na podstawie przygotowanych sprawozdań oraz na podstawie przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych.

Zapadalność dla poszczególnych jednostek chorobowych została obliczona na 100 tysięcy mieszkańców miasta Ruda Śląska na podstawie danych demograficznych GUS.

Tab. 1. Porównanie ogólnej liczby, zapadalności oraz hospitalizacji w wybranych jednostek chorobowych w Rudzie Śląskiej w 2023 i 2024 roku

Kod wg.ICD-10	Jednostka chorobowa	2023			2024			Trend
		liczba	hospitalizacja	zapadalność	liczba	hospitalizacja	zapadalność	
A02.0;A02.1	Salmoneloza	38	21 (55,26%)	30,6	22	16 (72,7%)	17	↓
A04.0-9	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	170	165 (97%)	137	192	183 (95,3%)	148,2	↑
A07.1	Giardioza (lamblioza)	3	1 (33,3%)	2,4	4	1 (25%)	3,1	↑
A08.0-4	Wirusowe zakażenie jelitowe	254	247 (97,2%)	204,8	476	457 (96%)	367,5	↑
A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	51	4 (7,8%)	41,1	100	1 (1%)	77,2	↑
A 15, A 16	Gruźlica	38	37 (97,4)	30,6	35	34 (97,1%)	27	↓
A32	Listerioza	1	1	0,8	3	3	2,3	↑
A 38	Płonica (szkarlatyna)	218	3 (1,38%)	175,7	182	3 (1,65%)	140,5	↓
A 37	Krztusiec	0	0	0	117	28 (23,9%)	90,3	↑
A46;A48.3 B95.0	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna	14	2 (14,28%)	11,3	13	2 (100%)	10	↓
A50-53	Kiła	3	1 (33,33%)	2,4	9	1 (11,1%)	6,9	↑
A54	Rzeżączka	3	0	2,4	1	0	0,8	↓
A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową	1	0	0,8	0	0	0	↓

	wywołane przez Chlamydie							
A69.2	Borelioza z Lyme	85	7 (8,2%)	68,5	102	6 (5,9%)	78,7	↑
Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	20	0	16,1	24	0	18,5	↑
A90-1	Gorączka denga	1	1 (100%)	0,8	1	0	0,8	bz
B01	Ospa wietrzna	1004	0	809,4	424	1 (0,24%)	327,3	↓
B06	Odra	0	0	0	2	1 (50%)	1,5	↑
B15; B16; B18.0-1; B18.2	Wirusowe zapalenie wątroby	35	3 (8,57%)	28,2	60	4 (6,67%)	46,3	↑
B20-B24	AIDS	1	1	0,8	5	5 (100%)	3,8	↑
Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV	6	1 (16,67%)	4,8	11	5 (45,5%)	8,5	↑
B26	Świnka	3	0	2,4	5	0	3,9	↑
B95.3/G04.2, GOO.1, A40.3, J13	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna	17	17 (100%)	13,7	12	12 (100%)	9,3	↓
G01, G04.2, G05.0, G00.2-9, G04.2	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2	2 (100%)	1,6	2	2 (100%)	1,5	bz
G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	3	3 (100%)	2,4	4	4 (100%)	3,1	↑
G04.8-9	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	1	1 (100%)	0,8	3	3 (100%)	2,3	↑
J10-J11	Grypa – przypadki potwierdzone testem PCR	3	1 (33,3%)	2,4	0	0	0	↓
J10-J11	Grypa – test antygenowy	96	4 (4,2%)	77,4	1176	100 (8,5%)	907,9	↑
J12.1, J20.5, J21.0, B97.4	Zakażenia wirusem RSV	22	12 (54,55%)	17,7	119	54 (45,4%)	91,9	↑
U07.1-2	Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID 19)	1747	96 (5,4%)	1408,5	1499	111 (7,4%)	1157,2	↓

W związku ze zgłoszonymi w 2024 r. wybranymi chorobami zakaźnymi przeprowadzono 961 dochodzeń epidemiologicznych z uwzględnieniem m.in. środowiska chorego, daty zachorowania, objawów choroby, szczepień oraz osób z najbliższego otoczenia. W trakcie wykonywania powyższych czynności prowadzono również edukację zdrowotną.

Zgłoszenia chorób zakaźnych są na bieżąco rejestrowane, analizowane oraz wykazywane w sprawozdaniach. W ramach nadzoru epidemiologicznego pobrano 226 prób materiału biologicznego od osób po przebytych zachorowaniach wywołanych pałeczką Salmonelli, nosicieli oraz osób ze styczności z chorym.

W 2024 r. nastąpił znaczny wzrost zachorowań na krztusiec w stosunku do lat ubiegłych obserwowany w całym kraju. Przyczyną takiego wzrostu może być zmniejszenie stanu zaszczepienia dzieci, wygasanie odporności w wyniku upływu lat od podania ostatniej dawki szczepionki, a także cykliczność występowania epidemicznych zachorowań, tzw. epidemia wyrównawcza.

Obserwujemy również wzrost zachorowań występujących sezonowo tj. grypy oraz RSV (syncytialny wirus oddechowy). Niski stan zaszczepienia społeczeństwa przyczynia się do szybkiego rozprzestrzeniania się wirusa w skupiskach ludzkich.

W 2024 r. nastąpił spadek zachorowań wywołanych koronawirusem SARS-CoV-2 i ustabilizowanie sytuacji epidemiologicznej, m.in. dzięki powszechnym szczepieniom ochronnym oraz wytworzeniu się naturalnej odporności w społeczeństwie.

Analiza zarejestrowanych zachorowań na choroby zakaźne, które wystąpiły na terenie miasta Ruda Śląska w 2024 r. wykazała, że sytuacja epidemiologiczna była zadowalająca i w miarę stabilna.

Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Stacjonarne placówki lecznicze

W 2024 r. Sekcja Epidemiologii nadzorowała 2 stacjonarne podmioty lecznicze, w tym 1 szpital i 1 zakład pielęgnacyjno -opiekuńczy.

W Szpitalu Miejskim przeprowadzono 8 kontroli. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanych pomieszczeń. Przedstawiono do wglądu opracowane procedury. Wszystkie procedury są aktualizowane, i personel szpitala został z nimi zapoznany. W Szpitalu prowadzone są rejestry zakażeń szpitalnych, alert patogenów, chorób zakaźnych, dodatnich wyników laboratoryjnych, pracowników po ekspozycjach zawodowych. Postępowanie ze zwłokami odbywa się w sposób prawidłowy zgodnie z opracowaną procedurą. Wydano 1 decyzję prolongującą w zakresie wykonania bezpośredniego połączenia bloku operacyjnego ortopedycznego z częścią brudną bloku operacyjnego do usuwania zużytego materiału, z zachowaniem ruchu jednokierunkowego.

W 2024 r. w Szpitalu Miejskim w Rudzie Śląskiej stwierdzono wystąpienie 5 ognisk epidemicznych, łączna liczba osób zakażonych wynosiła 33.

Zarejestrowano ogniska wywołane następującymi czynnikami:

- Nieżyt jelitowy wywołany przez Rota, Adeno i Norowirusy - 2 ogniska, 21 osób zakażonych (Oddział Neonatologiczny),
- SARS-CoV-2 – 1 ognisko, 6 osób zakażonych (Oddział Kardiologii z Pododdziałem Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego),
- Grypa wywołana zidentyfikowanym wirusem typu A – 2 ogniska, 6 osób zakażonych (Oddział Kardiologii z Pododdziałem Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego).

Funkcjonujący na terenie Szpitala Miejskiego w Rudzie Śląskiej Komitet i Zespół Zakażeń Szpitalnych w wyniku wystąpienia ognisk epidemicznych podjął działania w następującym zakresie:

- izolacja/ kohortacja wszystkich pacjentów z pozytywnym wynikiem badania w wyznaczonych salach,
- bezwzględne przestrzeganie reżimu sanitarnego, stosowanie środków ochrony indywidualnej zgodnie z Procedurą postępowania w przypadku pacjenta z podejrzeniem/ rozpoznaniem zakażenia oraz stosowanie obowiązujących procedur epidemicznych min. higiena rąk, stosowanie środków ochrony indywidualnej, izolacja, postępowanie w przypadku pacjenta z podejrzeniem /zakażeniem czynnikiem wysoce zakaźnym, dekontaminacja powierzchni szpitalnych, narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z odpadami medycznymi,
- stosowanie środków ochrony indywidualnej zgodnie z zaleceniami (maski ochronne jednorazowe z filtrem, fartuchy ochronne, kombinezony ochrony biologicznej, gogle, przyłbice ochronne, rękawiczki),
- wydzielenie personelu lekarskiego, pielęgniarskiego zajmującego się pacjentami izolowanymi,
- zabezpieczenie niezbędnych preparatów i materiałów dla potrzeb izolowanych pacjentów,
- stosowanie preparatów myjąco dezynfekcyjnych do wszystkich powierzchni o pełnym spektrum działania, min. 2 x dziennie i w razie potrzeby, dokumentowanie przeprowadzonych procesów higienicznych,
- wydzielenie sprzętu niezbędnego do przeprowadzania zabiegów higienicznych,
- nadzór nad przestrzeganiem procedur dotyczących zapobiegania i profilaktyki zakażeń szpitalnych,
- dokumentowanie procesu izolacji,
- monitorowanie stanu zdrowia pacjentów objętych izolacją/ kohortacją w ramach oddziału, obserwacja i wykonanie badań diagnostycznych,
- wstrzymanie odwiedzin do czasu wygaszenia ogniska.

W Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym przeprowadzono 1 kontrolę. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących warunków sanitarno-higienicznych w w/w obiekcie.

Podmioty lecznicze wykonujące świadczenia zdrowotne ambulatoryjnie

Na terenie Miasta Ruda Śląska w 2024 r. nadzorem epidemiologicznym objęto 55 placówek lecznictwa otwartego, z czego 46 stanowiły placówki niepubliczne, a 9 placówki publiczne. Łącznie skontrolowano 50 placówek lecznictwa otwartego, przeprowadzając 97 kontroli sanitarnych.

W trakcie przeprowadzania kontroli w dwóch podmiotach stwierdzono zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń: brudne ściany i sufity. W związku z powyższym wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości. Jedna decyzja została zrealizowana terminowo, w całości, druga decyzja została częściowo prolongowana.

W jednym kontrolowanym obiekcie w trakcie kontroli interwencyjnej stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły:

- realizacji procedur higieniczno – sanitarnych,
- nieprawidłowego przechowywania i oznakowania sprzętu po sterylizacji,
- nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi.

Wydano zalecenia natychmiastowego usunięcia nieprawidłowości.

W wyniku stwierdzonych uchybień ukarano osobę odpowiedzialną grzywną w postaci mandatu karnego na kwotę 300zł. Wszystkie zalecenia zostały wykonane w terminie.

W wyniku przeprowadzonych kontroli warunków higieniczno-sanitarnych w pozostałych placówkach lecznictwa otwartego nie stwierdzono nieprawidłowości, kontrole nie wykazały również uchybień w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi jak i medycznymi. Na podstawie analizy przeprowadzonych kontroli stwierdza się, że stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń.

Indywidualne praktyki lekarskie

W 2024 r. pod nadzorem Sekcji Epidemiologii znajdowały się 26 praktyki lekarskie w tym 20 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów. W 2024 r. przeprowadzono 21 kontroli. W skontrolowanych obiektach stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń. Zapewniony jest dostęp do środków czystości, dezynfekcyjnych i sprzętu do utrzymywania czystości.

Placówki posiadają opracowane i wdrożone procedury higieniczne. Pracownicy kontrolowanych obiektów posiadają wystarczającą wiedzę z zakresu stosowania środków dezynfekcyjnych. Preparaty używane są z zastosowaniem środków ochrony osobistej,

zgodnie z zaleceniami producenta i dobierane odpowiednio do zagrożenia. Przy doborze preparatu uwzględniane jest spektrum i czas działania oraz stężenia roztworów. Roztwory robocze przygotowywane są bezpośrednio przed użyciem, opisywane w sposób prawidłowy. Wszystkie preparaty posiadają aktualne karty charakterystyki. Wszystkie obiekty posiadają wystarczające zabezpieczenie w sprzęt jednorazowego użytku. W każdym przypadku sprzęt posiadała aktualny termin ważności i przechowywany był prawidłowo. W nadzorowanych jednostkach zastrzeżeń nie budzi również gospodarka odpadami. Każdy zakład posiada komplet wymaganych dokumentów i stosuje się do wymogów rozporządzenia w tym zakresie. Każdy obiekt posiada wydzielone miejsce (lodówki) do gromadzenia odpadów medycznych. Czas przechowywania odpadów jest prawidłowy.

Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie

W 2024 r. Sekcja Epidemiologii nadzorowała 42 specjalistyczne praktyki lekarskie w tym 4 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów. W 2024 r. przeprowadzono 13 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną.

W trakcie kontroli interwencyjnej stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły:

- realizacji procedur higieniczno-sanitarnych,
- nieprawidłowego postępowania ze sprzętem wielokrotnego użytku przeznaczonym do sterylizacji,
- braku środków ochrony indywidualnej.

Wydano zalecenia natychmiastowego usunięcia nieprawidłowości.

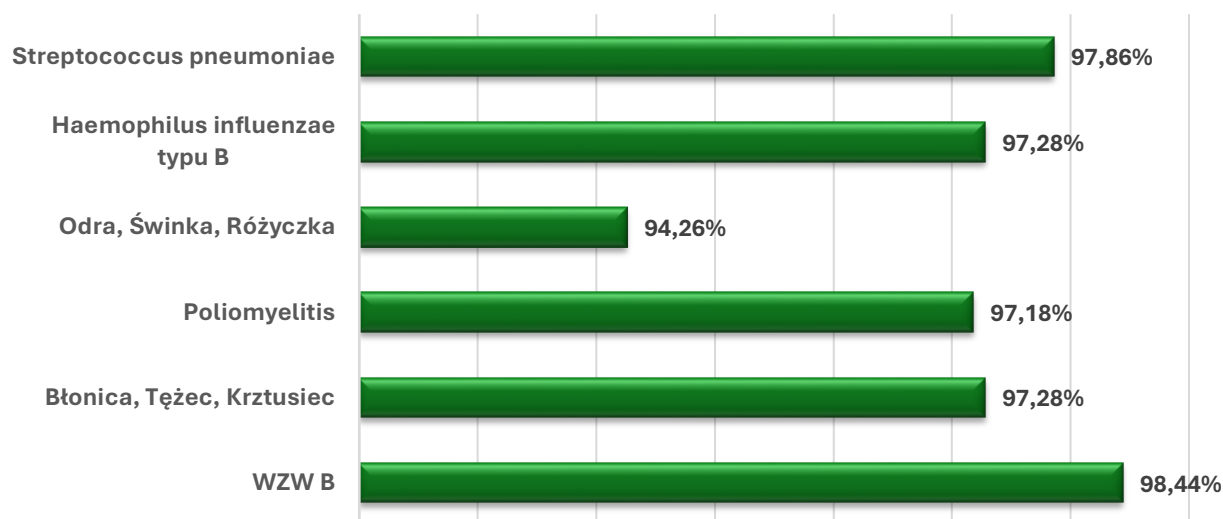
W wyniku stwierdzonych uchybień ukarano osobę odpowiedzialną grzywną w postaci mandatu karnego na kwotę 500zł. Wszystkie zalecenia wydane w trakcie kontroli interwencyjnej zostały wykonane w terminie.

Na podstawie analizy przeprowadzonych kontroli stwierdza się, że stan sanitarny pozostałych obiektów nie budził zastrzeżeń.

W roku 2024 pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdowało się 26 punktów szczepień. Przeprowadzono łącznie 44 kontrole w wyniku których, nie stwierdzono nieprawidłowości. Realizacja szczepień zarówno u dzieci, jak i osób dorosłych, prowadzona była zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na rok 2024.

Obowiązkowym szczepieniom ochronnym podlegało 25322 dzieci i młodzieży (o 703 osoby mniej niż w roku poprzednim).

Stan zaszczepienia dzieci w 3 r.ż. w 2024 r.

W 2024 r. w Rudzie Śląskiej zanotowano większą liczbę osób uchylających się od wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych. Od tego obowiązku uchylało się 219 rodziców – dotyczyło to 195 dzieci, gdzie w roku 2023 było 200 rodziców i dotyczyło to 176 dzieci. Osoby niewypełniające obowiązku szczepień stanowiły ok. 0,77% wszystkich osób podlegających temu obowiązkowi. Na podstawie prowadzonych przez PPIS w Rudzie Śląskiej postępowań wobec rodziców uchylających się od obowiązku zaszczepienia dzieci wydano 3 upomnienia oraz 3 tytuły wykonawcze ze skierowaniem wniosku do Wojewody Śląskiego celem nałożenia grzywny.

W 2024 r. do PSSE w Rudzie Śląskiej zgłoszono 6 niepożądanych odczynów poszczepiennych (o 3 NOP-y więcej niż w roku ubiegłym). Jeden z nich był o charakterze poważnym, pozostałe - łagodnym. Dotyczyły dzieci zaszczepionych w ramach szczepień obowiązkowych i jednego dziecka w ramach szczepienia zalecanego. W 5 przypadkach stwierdzono odczyn w miejscu iniekcji (zaczerwienienie, bolesność) i gorączkę, a w 1 przypadku wystąpił epizod hypotoniczno-hyporeaktywny z utratą przytomności (NOP poważny). Niepożądane odczyny poszczepienne wystąpiły w przypadku 0,026% / w stosunku do wszystkich wykonanych szczepień obowiązkowych w 2024 r. (19589 iniekcji).

W 2024 r. kontynuowano realizację powszechnych, zalecanych, bezpłatnych szczepień dziewcząt i chłopców przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Z tego szczepienia mogły skorzystać dzieci w wieku od 9 – 13 lat. Szczepienia te realizowane były w punktach szczepień POZ, a od dnia 01.09.2024 r. dodatkowo na terenie szkół podstawowych. W związku z przygotowaniem do tych szczepień skontrolowano 30 szkół, sprawdzając stan

sanitarno-higieniczny pomieszczeń i wyposażenia gabinetów pielęgniarki szkolnej. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Na terenie miasta Ruda Śląska szczepienia przeciwko HPV realizowały 4 szkoły podstawowe. W ramach szczepień przeciw HPV wykonano 1728 iniekcji, w tym 115 w placówkach szkolnych.

Z uwagi na obserwowany w 2024 r. wzrost zachorowań na krztusiec w Polsce, z dniem 15.10.2024 r. Ministerstwo Zdrowia objęło finansowaniem zakup szczepionek przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi przeznaczonych do realizacji szczepienia zalecanego u kobiet w ciąży przeciw krztuścowi. Z bezpłatnych szczepień skorzystało 30 kobiet w ciąży.

Sekcja Epidemiologii w roku 2024 nadzorowała 2 akcje deratyzacyjne – wiosenną i jesienną. Przeprowadzono w tym zakresie 24 kontrole. Sprawdzone rodzaj i sposób wyłożenia preparatów gryzoniobójczych, oznakowanie miejsca ich wyłożenia wraz z informacją o zagrożeniach, postępowanie z padłymi gryzoniami i resztkami trutek. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

3. Nadzór prowadzony przez Sekcję Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia

Przy planowaniu częstotliwości kontroli na rok 2024 w zakładach będących pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej uwzględniono następujące wytyczne:

- wyniki przeprowadzonych kontroli w poprzednich latach (arkusz oceny zakładu z przeprowadzoną analizą ryzyka),
- interwencje stron,
- instrukcję roboczą „Planowanie działań inspekcyjnych w województwie śląskim”,
- Rozporządzenie 2017/625 w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych).

W 2024 roku na terenie podległym PPIS w Rudzie Śląskiej działalność prowadziły 1164 zakłady, skontrolowane zostały 503 zakłady. Do kontroli w 2024 roku zaplanowano 366 zakładów, z czego zostało skontrolowanych 321, co stanowi 87,70%.

Przyczynami braku kontroli w 45 przypadkach były:

- likwidacja obiektu (34 przypadki),
- zawieszenie działalności (3 przypadki),
- obiekt nieczynny z nieznanej przyczyny (8 przypadków).

Poza przyjętym do realizacji planem pracy skontrolowano dodatkowo 181 obiektów.

Reasumując w 2024 roku wykonano łącznie 876 kontroli i rekontroli, z czego:

- 321 kontroli zaplanowanych w planie pracy na 2024r.,
- 101 kontroli wykonano na wnioski stron o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru,
- 259 związanych było z interwencjami, akcjami, przedsięwzięciami oraz poborem próbek (w tym 102 kontrole interwencyjne oraz RASFF),
- 195 kontroli sprawdzających.

Liczba obiektów ogółem w 2024 roku zwiększyła się o 18.

W 2024 roku pod nadzorem były 1164 obiekty, natomiast w 2023 roku 1182.

Tab. 2. Liczba obiektów objętych nadzorem w 2024 roku

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów
	2024
Zakłady produkcji żywności	53
Obiekty obrotu żywnością	766
w tym: środki transportu żywności	86
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	196
w tym: zakłady małej gastronomii	90
w tym: zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych	21
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	118
Zakłady usług cateringowych	5
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	25

Obiekty ogółem	1164
----------------	------

W 2024 roku wydano łącznie 82 decyzje administracyjne, w tym:

- 46 nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień sanitarno-technicznych, w tym 1 decyzję wstrzymania części działalności (część piekarnicza w sklepie),
- 29 decyzji prolongujących termin wykonania decyzji administracyjnych,
- 4 umorzenia decyzji administracyjnych ze względu na likwidację obiektu,
- 2 decyzje zatwierdzające warunkowo,
- 1 decyzję przedłużającą warunkowe zatwierdzenie.

Ponadto wydano następujące decyzje:

- 78 zatwierdzających,
- 19 zatwierdzających dodatkową działalność,
- 10 wykreślających,
- 31 wygaszających decyzje zatwierdzające,
- 377 płatniczych na kwotę 38 079 zł.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami osoby odpowiedzialne ukarano 153 mandatami na łączną kwotę 32 550 zł. Nie wystosowano wniosków o nałożenie pieniężnej kary administracyjnej do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 499 próbek, w tym:

- 473 próbki żywności,
- 19 próbek w kierunku zanieczyszczeń biologicznych (zmiotki i wytrzepiny z koszyczków),
- 7 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością pobranych z obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

Poniżej przedstawiono szczegółową ocenę stanu sanitarnego, w poszczególnych grupach obiektów.

Zakłady produkcji żywności

W 2024 roku w ewidencji znajdowały się 53 zakłady pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej, z czego skontrolowano 29. Wydano 8 decyzji administracyjnych. W ramach pobieranych w piekarniach próbek sanitarnych w 1 próbce wytrzepin z koszyków do rozrostu pieczywa stwierdzono obecność szkodników.

Nałożono 12 mandatów karnych na kwotę 3 100 zł. Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- nieprawidłowości w stanie sanitarnym,
- zły stan techniczny pomieszczeń, urządzeń i sprzętu,
- nieskutecznie prowadzone zabiegi z zakresu dezynfekcji, dezynsekcji, deratyzacji,
- brak zabezpieczenia przed wtórnymi zanieczyszczeniami,
- brak higieny personelu,
- brak higieny produkcji.

W 2024 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 75 próbek: 55 próbek żywności do badań mikrobiologicznych, 15 próbek w kierunku zanieczyszczeń biologicznych oraz 5 prób w kierunku badań fizykochemicznych. Wszystkie pobrane w zakładach próbki spełniały wymagania jakości zdrowotnej.

Tab.3. Liczba obiektów produkcyjnych objętych nadzorem w 2024 roku

Obiekty	Obiekty	
	Ogółem	Skontrolowanych
Wytwórnice lodów	8	5
Automaty do lodów	10	4
Piekarnie	8	7
Ciastkarnie	13	10
Zakłady garmazeryjne	2	1
Wytwórnice wyrobów cukierniczych	2	0
Wytwórnice octu, musztardy i majonezu	1	1
Inne wytwórnice żywności	2	1
Producenci żywności w warunkach domowych	6	0
Obiekty ogółem	52	29

Obiekty obrotu żywnością

W 2024 roku skontrolowano 312 obiektów z 766 znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wydano 48 decyzji administracyjnych, w tym 1 decyzję wstrzymania części działalności (część piekarnicza w sklepie).

Nałożono 114 mandatów karnych na kwotę 22700 zł. W 2024 roku w obiektach obrotu żywnością pobrano 415 próbek środków spożywczych, które przebadano w różnych kierunkach. W 4 z 5 zbadanych próbek stwierdzono obecność toksyny bakteryjnej shiga *Escherichia coli* (STEC) oraz w 7 próbkach stwierdzono *Salmonella spp.*

Do uchybień najczęściej występujących w zakresie stanu sanitarno-technicznego należą m.in.: brudne, popękane ściany i sufity, (przyczyną często bywają szkody górnicze); ubytki w posadzce podłogowej. Nieprawidłowości natury higienicznej (w dużej mierze zależne od zachowania personelu) to głównie: brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładów, brak środków do dezynfekcji powierzchni kontaktujących się z żywnością, niehigieniczna sprzedaż, brak zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po terminie ich przydatności oraz nieprawidłowo oznakowanych.

Tab. 4. Liczba obiektów obrotu żywnością objętych nadzorem w 2024 roku

Obiekty	Obiekty	
	Ogółem	Skontrolowanych
Sklepy spożywcze	401	208
Kioski spożywcze	94	34
Apteki	37	8
Magazyny hurtowe	26	11
Obiekty ruchome i tymczasowe	51	30
Środki transportu	86	4
Inne obiekty obrotu żywnością	71	17
Obiekty ogółem	766	312

Obrót żywnością w systemie targowiskowym, obnośnym i obwoźnym

W nadzorowanych obiektach, w których prowadzona jest wieloletnia sprzedaż obserwuje się większą świadomość personelu wynikającą z przestrzegania Dobrych Praktyk Higienicznych w porównaniu do zakładów dopiero rozpoczynających działalność handlową. W roku 2024 na terenie targowisk znajdujących się w dzielnicach: Wirek, Nowy Bytom, Ruda oraz Halemba przeprowadzono łącznie 18 kontroli kiosków sprzedających różne środki

spożywcze. Kioski na bieżąco są modernizowane, a ich stan techniczny ulega poprawie. W trakcie kontroli nałożono 3 mandaty karne na kwotę 500 zł.

W roku sprawozdawczym 2024 odnotowano 5 interwencji związanych z obrotem żywnością na targowiskach, stoiskach obnośnych i obwoźnych. Zgłoszenia dotyczyły następujących przypadków:

- 1 interwencja miała miejsce na stanowisku z serami na targowisku miejskim, gdzie głównym zarzutem było nieprzestrzeganie ciągłości łańcucha chłodniczego. Interwencja została potwierdzona, a na przedsiębiorcę nałożono mandat karny w wysokości 100 zł,
- 1 zgłoszenie dotyczyło stoiska z wędlinami na targowisku miejskim, także związane z brakiem zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego. Na podstawie interwencji nałożono mandat karny w wysokości 100 zł.
- 3 interwencje dotyczyły jednego stoiska z warzywami i owocami, gdzie głównymi zarzutami były niewłaściwe warunki przechowywania oraz brak odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych. Interwencje zostały rozpatrzone, a na przedsiębiorcę nałożono mandat karny w wysokości 200 zł.

W związku z pismem z WSSE Katowice dotyczącym wzmożonego nadzoru nad miejscami obrotu mięsem i wyrobami mięsnymi ze szczególnym uwzględnieniem targowisk w PSSE Ruda Śląska podjęto następujące działania:

- wystosowano pisma do wszystkich zarządców targowisk informujące o konieczności respektowania przepisów prawa żywnościowego,
- wytypowano do kontroli największe targowisko w mieście.

W okresie od 22 lutego do 14 marca 2024 r. we współpracy z Policją oraz Inspekcją Weterynaryjną przeprowadzonych zostało 18 kontroli punktów i straganów na targowisku przy ul. Kupieckiej 2a w Rudzie Śląskiej. Wskutek przeprowadzonych kontroli nałożono 12 mandatów karnych na kwotę 2850 zł.

Zakłady żywienia zbiorowego

W 2024 roku znajdowało się w rejestrze 319 obiektów. Skontrolowano 153 obiekty. Wydano łącznie na zakłady żywienia zbiorowego 26 decyzji administracyjnych dotyczących uchybień sanitarno-technicznych. Winnych uchybień ukarano 27 mandatami karnymi na łączną kwotę 6 750 zł.

Najczęstsze uchybienia to:

- niewłaściwa jakość surowców wykorzystywanych do produkcji,
- nieprawidłowy stan sanitarny,
- brak regularnych zapisów procesów produkcyjnych,

- brak pełnej identyfikacji surowców i gotowych produktów,
- nieprawidłowe przechowywanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych.

W ramach planu pobierania prób na 2024 rok pobrano 3 próbki posiłków obiadowych.

Tab. 5. Liczba obiektów obrotu żywnością objętych nadzorem w 2024 roku

Rodzaj obiektów	Obiekty	
	Ogółem	Skontrolowane
Zakłady żywienia zbiorowego - typ otwarty	196	88
w tym: zakłady małej gastronomii	90	35
w tym: zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych	21	8
Zakłady zbiorowego żywienia - typ zamknięty	118	63
Zakłady usług cateringowych	5	2
Obiekty ogółem	319	153

Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego

W 2024 roku skontrolowano 88 zakładów z 196 znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli. W 2024 roku nie pobrano próbek żywności do badań laboratoryjnych. Wydano łącznie 21 decyzji administracyjnych. Winnych zaniedbań ukarano 22 mandatami karnymi na kwotę 5550 zł.

Mała gastronomia

Spośród 111 obiektów z tej grupy (w tym 21 zakładów tymczasowych lub ruchomych) skontrolowano 43 (w tym 8 zakładów tymczasowych lub ruchomych). W większości obiektów stosuje się przygotowywanie dań w oparciu o półprodukty, podawane do konsumpcji w naczyniach jednorazowego użytku. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami wydano 6 decyzji administracyjnych. Winnych uchybień sanitarnych ukarano 6 mandatami karnymi na łączną kwotę 1600 zł.

W trakcie kontroli w 2 zakładach małej gastronomii dokonano badania przesiewowego (metoda szybka) tłuszczów smażalniczych używanych w zakładzie. Uzyskane wyniki nie wykazały przekroczeń.

W 2024 roku nie pobrano próbek żywności do badań laboratoryjnych.

Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego

W 2024 roku skontrolowano 63 zakłady ze 118 znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli. Wydano 4 decyzje administracyjne. Winnych uchybień sanitarnych ukarano 2 mandatami karnymi na kwotę 600 zł. W ramach planu pobierania prób

na 2024 roku pobrano 3 próbki w celu oznaczenia kaloryczności posiłku, w żadnej z próbek nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zakłady usług cateringowych

W 2024 roku skontrolowano 2 zakłady z 5 znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli. Wydano 1 decyzję administracyjną. Nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 600 zł.

Ocena sposobu żywienia w zakładach zamkniętego żywienia zbiorowego

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego dokonano 28 teoretycznych ocen jadłospisów dekadowych pobranych ze szkół (7 jadłospisów), przedszkoli (15 jadłospisów), żłobków (3 jadłospisy) oraz szpitala (1 jadłospis) oraz domów pomocy społecznej (2 jadłospisy). Dodatkowo pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku zawartości energii i składników odżywczych 3 posiłki obiadowe w żłobkach. Wszystkie pobrane jadłospisy zostały ocenione jako prawidłowe, spełniające wymagania Norm IŻŻ (wartość energetyczna, % energii z białka i tłuszczu, wapń, żelazo, witamina C, sód, błonnik). Ponadto zaobserwowano poprawę i wzrost świadomości personelu odpowiedzialnego za żywienie dzieci w placówkach oświatowych względem lat ubiegłych.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2024 roku pobrano do badań 473 próbki środków spożywczych, w tym w ramach poboru celowanego 53 próbki oraz w ramach współpracy pobrano za PSSE w Bytomiu 30 próbek w kierunku oznaczenia paramentów mikrobiologicznych.

Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2024 roku przebadano laboratoryjnie 412 próbek krajowych środków spożywczych pobranych w różnych obiektach żywieniowo-żywnościowych. Próbki środków spożywczych przebadano w różnych kierunkach. Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne, fizyko-chemiczne, organoleptyczne. Przebadano ogółem w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym – 265 próbek,
- pod względem fizyko-chemicznym – 123 próbki, w tym 10 zanieczyszczeń biologicznych,
- pod względem organoleptycznym – 24 próbki.

Z pobranych próbek 11 uległo dyskwalifikacji ze względu na przekroczone parametry mikrobiologiczne.

W ramach współpracy 15 próbek pobrali pracownicy innych PSSE z terenu województwa śląskiego:

- 5 w kierunku oznaczenia paramentów mikrobiologicznych (PSSE w Bytomiu)
- 10 w kierunku oznaczenia paramentów mikrobiologicznych (PSSE w Gliwicach)

Jakość zdrowotna środków spożywczych z Unii Europejskiej

W 2024 roku pobrano do badań laboratoryjnych 43 próbki żywności pochodzące z Unii Europejskiej (10 próbek w kierunku mikrobiologii, 3 próbki w kierunku oznaczenia zawartości składników mineralnych i witamin, 3 próbki w kierunku oznaczenia zawartości metali, 3 próbki w celu oznaczenia zawartości azotanów, 1 próbka w celu oznaczenia zawartości akryloamidu, 2 próbki w celu oznaczenia tlenku etylenu, 6 próbek w celu oznaczenia parametrów organoleptycznych, 9 próbek w celu oznaczenia histaminy, 2 próbki w celu oznaczenia alkaloidów pirolizydowych, 1 próbka w celu oznaczenia Sudanu, 1 próbka w celu oznaczenia WWA, 1 próbka w celu oznaczenia zanieczyszczeń biologicznych oraz 1 próbka w celu oznaczenia zanieczyszczeń fizycznych). W żadnej z pobranych próbek nie stwierdzono nieprawidłowości.

Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu

W 2024 roku pobrano 18 próbek do badań laboratoryjnych, w tym 15 próbek w kierunku oznaczenia parametrów mikrobiologicznych, 1 próbkę w kierunku oznaczenia substancji dodatkowych, 2 próbki w kierunku oznaczenia poziomu pestycydów.

Próbki kwestionowane

W 2024 roku zakwestionowano 11 próbek:

- W 4 z 5 zbadanych próbek stwierdzono obecność toksyny bakteryjnej shiga Escherichia coli (STEC) oraz w 7 próbkach stwierdzono Salmonella spp. W wyniku podjętych działań wystosowano pisma do Powiatowych Lekarzy Weterynarii w celu wykorzystania służbowego. Ponadto podjęto własne działania administracyjne (powiadomiono producenta, którego obciążono rachunkiem za przeprowadzone badania laboratoryjne) oraz wysłano powiadomienie informacyjne w celu zwrócenia uwagi w ramach funkcjonowania systemu RASFF.

Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W 2024 roku przeprowadzono 12 kontroli w obiektach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku fizyko-chemicznym 7 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

spośród 8 zaplanowanych (6 próbek z importu, 1 próbka krajowa)- próbki pobrano w obiektach obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

1 próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (melaminy) pobrali pracownicy PSSE w Gliwicach.

Pobrane do badań laboratoryjnych przedmioty użytku zostały przebadane w kierunkach:

- migracja ołowiu i kadmu wraz z oceną znakowania – 4 próbki,
- zawartość formaldehydu – 1 próbka,
- migracji pierwszorzędnych amin aromatycznych oraz znakowania -1 próbka,
- migracji globalnej i znakowania - 1 próbka.

W żadnej z pobranych próbek nie stwierdzono nieprawidłowości.

Tab. 6. Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz miejsca obrotu w latach 2023-2024

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów prowadzących działalność		Kierunek zmian przybyło/ubyło
	rok 2023	rok 2024	
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	1	(=)
Miejsca obrotu ogółem w tym:	21	25	(+)
– hurtownie	2	1	(-)
– sklepy	19	24	(+)
Obiekty ogółem	22	26	(+)

Tab. 7. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w latach 2023 - 2024.

Próbki	Liczba próbek zbadanych w 2023 roku			Liczba próbek zbadanych w 2024 roku		
	ogółem	zakwestionowanych	% kwestionowania	ogółem	zakwestionowanych	% kwestionowania
materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	9	-	-	7	-	-

Nadzór nad importem/eksportem

W ramach nadzoru nad importem dokonano 427 granicznych kontroli sanitarnych środków spożywczych, oceniono 427 partii środków spożywczych, wydano 427 świadectw spełnienia wymagań i dopuszczających do obrotu środki spożywcze. W ramach nadzoru nad eksportem dokonano 11 granicznych kontroli sanitarnych środków spożywczych, oceniono 47 partii środków spożywczych, wydano 11 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez

środki spożywcze. W związku z przeprowadzeniem granicznych kontroli i wydaniem świadectw nałożono łącznie 46 decyzji administracyjnych opłatowych na kwotę 22997 zł. Głównymi produktami importowanymi są między innymi rozpuszczalne herbaty, napoje aloesowe, rozpuszczalne napoje ziołowe oraz suplementy diety. Nie zostały wydane świadectwa o nie spełnianiu wymagań, nie pobrano również prób do badań laboratoryjnych importowanych produktów. Środkami spożywczymi eksportowanymi do państw trzecich były wyroby cukiernicze.

Interwencje

W 2024 roku przeprowadzono łącznie 102 kontrole w związku z interwencjami stron oraz zgłoszeniami dotyczącymi systemu RASFF, w tym:

- 55 kontroli sanitarnych dotyczących interwencji stron,
- 47 kontroli w ramach systemu RASFF.

W trakcie przeprowadzanych kontroli interwencyjnych w 30 przypadkach potwierdzono zarzuty, natomiast w 25 nie stwierdzono nieprawidłowości.

W przypadku rozpatrywania 2 zgłoszeń nie sporządzono protokołów kontroli – sprawy przekazano do PIW w Katowicach oraz do PSSE właściwej ze względu na właściwość terenową.

Głównymi zarzutami były: zły stan higieniczny obiektów, niewłaściwa jakość środków spożywczych i potraw, niewłaściwe znakowanie artykułów spożywczych, brak higienicznej sprzedaży, nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych, obecność szkodników, niewłaściwa gospodarka odpadami, brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych.

W ramach nadzoru rozpatrywano również anonimowe, pisemne i telefoniczne sygnały dotyczące nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach, głównie stanu sanitarnego.

W związku ze zgłoszeniem interwencji dotyczącej zakupu w sklepie łososia pacyficznego wędzonego na gorąco, w którym stwierdzono obecność pasożyta, pobrano próbkę produktu ze wskazanej partii. Pobraną próbkę wysłano do zewnętrznego laboratorium Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Szczecinie oddział w Koszalinie, gdzie została zbadana w kierunku obecności oraz liczby *Anisakis spp* w mięsie pobranych ryb. Przeprowadzone badania nie potwierdziły obecności pasożytów.

Ponadto w ramach działań podjętych na skutek zgłoszonych interwencji za uchybienia natury sanitarnej winnych ukarano 30 mandatami karnymi na łączną kwotę 6 700 zł.

Nadzór nad żywnością prozdrowotną

Na nadzorowanym terenie znajdowało się 65 obiektów wprowadzających do obrotu suplementy diety i żywność wzbogaconą witaminami lub składnikami mineralnymi. W grupie tej znajduje się: 36 aptek, 18 obiektów zajmujących się obrotem żywnością prozdrowotną (w tym 5 siłowni), 8 obiektów zajmujących się pośrednictwem i sprzedażą internetową żywności prozdrowotnej, 2 hurtownie suplementów diety oraz 1 hurtownia artykułów spożywczych. W 2024 roku przeprowadzono 28 kontroli, w tym 9 w aptekach, 11 w obiektach zajmujących się obrotem żywnością prozdrowotną, 2 w siłowniach (mających w sprzedaży suplementy diety) oraz 2 w hurtowni suplementów diety, 4 kontrole w hurtowni artykułów spożywczych.

Pobrano do badań laboratoryjnych

- 24 próbki suplementów diety:
 - 2 w kierunku substancji dodatkowych,
 - 15 w kierunku mikrobiologii,
 - 6 w kierunku oznaczenia zawartości składników mineralnych,
 - 1 w kierunku znakowania.
- 54 próbki żywności dla dzieci:
 - 5 w kierunku zawartości metali,
 - 4 w kierunku zawartości azotynów, azotanów,
 - 40 w kierunku mikrobiologii,
 - 2 w kierunku WWA,
 - 1 w kierunku akryloamidu,
 - 2 w kierunku znakowania.

Pobrano do badań 2 próbki w kierunku GMO. Próbkę została pobrana w różnych obiektach obrotu żywnością, 5 próbek zostało pobranych w aptece. W żadnej z pobranych próbek nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na terenie Rudy Śląskiej brak jest producentów i importerów suplementów diety, stąd nie przeprowadzono kontroli dotyczących znakowania i weryfikacji składu z deklarowanymi wartościami substancji. W wyniku podjętych działań jeden z przedsiębiorców poszerzył swoją działalność o sprzedaż suplementów diety za pośrednictwem internetu.

Kontrole przeprowadzone w 2024 roku w obszarze żywności prozdrowotnej dotyczyły: klasyfikacji zakładów z użyciem arkusza oceny zakładów, w związku z powiadomieniami RASFF, w zakresie znakowania suplementów diety oraz związane z monitoringiem prezentowanych suplementów diety na stronach internetowych.

Wobec powyższego przeprowadzono 28 kontroli:

- 9 w aptekach,
- 2 w siłowniach (w ofercie suplementy diety),
- 2 w hurtowniach suplementów diety
- 4 w hurtowni artykułów spożywczych,
- 11 w sklepach ze zdrową żywnością w tym 2 kontrole w zakresie oceny prezentowanych treści w ofertach sprzedaży internetowej suplementów diety w sklepach zajmujących się sprzedażą suplementów diety.

W związku z nadzorem nad internetową sprzedażą suplementów diety w roku sprawozdawczym dokonywano przeglądu stron internetowych i portali zakupowych pod kątem wprowadzania do obrotu suplementów diety. Temat przewodni prowadzonego dodatkowego monitoringu stron internetowych sklepów internetowych i portalu allegro dotyczył reklamy i prezentacji różnych suplementów diety wskazywanych w pismach Głównego Inspektora Sanitarnego. Monitoring dotyczył takich suplementów jak: Parazytek, BorellisPro, Biowell labs, Double Yohimbine Dark labs, Anabolix Lab, Ibutamoren, Pharmax MK-677, Bio-well labs MK-677 Ibutamoren, Yohimbine Corex Labs, suplementy diety zawierające NMN (mononukleotyd nikotynoamidowy), Candyk, „Carska-gorzki kompleks ziołowy”, „Pasoleq”, „Kompleks ziołowy na odrobaczanie”, „Para Form Max”, Purtier Placenta, Vernicadis Pasożyty Owsiki, Lamblie, Glisty, „Vernikabon Complex, „Pasoleq oczyszczanie”, „Parafarm”.

W 2024 roku przekazywane były informacje z Głównego Inspektoratu Sanitarnego dotyczące reklamowanych suplementów diety za pośrednictwem stron internetowych. W przypadku produktu pn.: „Parazyt. Zdrowy i czysty przewód pokarmowy” zgłoszono podejrzenie naruszenia przepisów prawa żywnościowego w komunikacji marketingowej prowadzonej przez jednego z przedsiębiorców z Rudy Śląskiej. Reklama naruszała wymagania art. 7 pkt 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25.10.2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (...) poprzez sugerowanie właściwości leczniczych produktów będących suplementami diety oraz art. 10 ust.1 rozporządzenia nr 1924/2006 poprzez stosowanie niedozwolonych oświadczeń zdrowotnych. Przeprowadzono kontrolę zakładu sprawdzając ofertę sprzedażową sklepu internetowego i ofert na portalu allegro. Nie stwierdzono w sprzedaży suplementu diety Parazyt, krople bezalkoholowe 100 ml, a w rejestrze GIS produkt posiadał status - firma zrezygnowała z wprowadzania do obrotu. Dodatkowo wpłynął wniosek o podjęcie działań nadzorczych dot. podejrzenia prowadzenia działań niezgodnych z prawem w zakresie

komunikacji i reklamy stosowanej dla produktów pn. „Urydynox”, „Revitanerw” i „ALAnerv ON” w sprzedaży na odległość. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Hurtownia artykułów spożywczych na podstawie przedstawionej decyzji PPIS w Piotrkowie Trybunalskim nakazującej czasowe wstrzymanie wprowadzania do obrotu handlowego preparatu pn. „Biotyna Multieffect FORTE” tabletki wstrzymała wprowadzanie do obrotu handlowego w/w suplementu diety do zakończenia postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Głównego Inspektora Sanitarnego.

Ponadto w jednym przypadku konsument zwrócił się z pismem dotyczącym sprzedaży w sklepie internetowym należącym do przedsiębiorcy z Rudy Śląskiej suplementu diety NutriRegular Sen 30 tabletek firmy Nutrileya, który zawiera substancję niedozwoloną 5-HTP (z nasion Griffonia simplicifolia), w których stwierdzono obecność naturalnie występujących składników mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzkiego. Dane piśmiennicze wskazują na szeroką możliwość interakcji i działań niepożądanych przy stosowaniu 5-HTP, min. interakcje z lekami i składnikami żywności. W wyniku kontroli kierownik hurtowni wycofał ze sprzedaży stacjonarnej i internetowej przedmiotowy produkt. Otrzymano również informację przekazaną przez ŚPWIS dotyczącą nieprawidłowej prezentacji i reklamy suplementów diety pn. „Uroner” i „Uroner D” w sprzedaży prowadzonej na odległość. Dokonano przeglądu stron internetowych pod kątem prezentacji ofert przedmiotowych produktów. Nie stwierdzono ich w sprzedaży.

W 2024 roku wpłynęła 1 interwencja dot. suplementu diety, który strona otrzymała jako dodatek do mikroprocesora dźwięku. Stwierdzono niezgodność występującą w znakowaniu i identyfikacji suplementu diety. Na blistrze z tabletkami brak było nazwy produktu, a data min. trwałości była niespójna z datą umieszczoną na kartoniku, w którym umieszczony był blister. Wystosowano pismo do firmy dystrybuującej soniczne wzmacniacze słuchu. W związku z brakiem odpowiedzi sprawa ostatecznie została przekazana do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w m. st. Warszawa zgodnie z kompetencją ze względu na siedzibę firmy dystrybuującej soniczne wzmacniacze słuchu.

W 2024 roku zintensyfikowano działania edukacyjne konsumentów w obszarze suplementów diety, żywności wzbogaconej i żywności dla określonych grup. Opracowano ulotki tematyczne dostępne na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych PSSE w Rudzie Śląskiej. Prowadzone były działania edukacyjne podczas 3 imprez terenowych zorganizowanych przez oświatę zdrowotną. W ramach bieżącego nadzoru, podczas kontroli planowych w obiektach obrotu żywnością prozdrowotną, w sklepach spożywczych oraz drogeriach sieci Rossmann sprawdzano znakowanie suplementów diety, żywności wzbogaconej, dla określonych grup oraz GMO, żywności bezglutenowej i niepakowanej.

Wszystkie podejmowane działania w w/w zakresie uwzględniały charakter lokalnych zakładów oraz możliwości realizacji zadania. W ramach intensyfikacji działań szkoleniowych w zakresie suplementów diety, żywności wzbogaconej oraz dla określonych grup przeprowadzono 2 szkolenia pracowników w tym obszarze.

Tab.8. Podsumowanie działań w ramach nadzoru nad żywnością prozdrowotną

L.P	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli i rekontroli	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości	Liczba prób pobranych do badań laboratoryjnych	Liczba prób kwestionowanych
1	19	28	0	79	0

Krótką charakterystyka prowadzonych akcji i współpracy z innymi komórkami i służbami kontroli

W 2024 roku przeprowadzono 13 akcji, z tego 3 wspólnie z innymi komórkami stacji:

- 2 z Sekcją HDiM (Wypoczynek letni i zimowy),
- 1 z Samodzielnym Stanowiskiem ds. Oświaty Zdrowotnej (Papierosy).

W roku sprawozdawczym przeprowadzono następujące akcje:

- wypoczynek zimowy,
- wypoczynek letni,
- bezpieczeństwo żywności i żywienia w trakcie trwania imprez masowych,
- papierosy,
- afrykański pomór świń,
- zasady kontroli granicznej produktów rolno – spożywczych (głównie zbóż) z Ukrainy,
- KAS,
- warunki sprzedaży owoców miękkich,
- sklepiki i stołówki szkolne,
- lato,
- woda,
- markety,
- szpitale,

Zakres i cel tychże akcji opisano poniżej.

Akcja „Wypoczynek zimowy”

Akcja „Wypoczynek zimowy” została przeprowadzona we współpracy z Sekcją HDiM podczas ferii zimowych dla dzieci i młodzieży. W jej ramach przeprowadzono 4 kontrole

w placówkach organizujących wypoczynek, w których posiłki przygotowywane są na miejscu, oraz 2 kontrole w placówkach, gdzie posiłki dostarczane są przez firmę cateringową. W skontrolowanych obiektach żywionych było 128 podopiecznych. Podczas kontroli przeprowadzonych w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Akcja „Wypoczynek letni”

W okresie trwania przerwy wakacyjnej, w ramach akcji „Wypoczynek letni”, przeprowadzono 7 kontroli wspólnie z Sekcją HDiM. W wyniku kontroli stwierdzono, że w 2 placówkach posiłki były przygotowywane na miejscu, natomiast w 5 placówkach posiłki były dostarczane przez firmę cateringową. Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Na terenie miasta Ruda Śląska nie ma szlaków turystycznych, baz turystycznych oraz terenów rekreacyjnych.

Imprezy masowe

W 2024 roku na terenie miasta Ruda Śląska zorganizowano jedną imprezę masową „Dni Rudy Śląskiej”. W ramach jej przebiegu, wspólnie z Sekcją HKiŚ, przeprowadzono kontrole sanitarne. W zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, skontrolowano 4 stoiska gastronomiczne zlokalizowane na terenie imprezy. Podczas kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane stoiska gastronomiczne spełniały wymagania sanitarno-higieniczne określone przez przepisy prawa, a także zapewniały odpowiednie warunki do bezpiecznego przygotowywania i serwowania żywności.

Akcja „Papierosy”

Celem akcji jest kontrola przedsiębiorców w zakresie prawidłowości stosowania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W trakcie przeprowadzania akcji przeprowadzono 31 kontroli sanitarnych zgodnie z planem pracy, podczas których zwrócono szczególną uwagę na stosowanie przepisów dotyczących zakazu palenia w obiektach rozrywkowo-gastronomicznych oraz umieszczaniu w widocznych miejscach odpowiedniego oznaczenia słownego i graficznego informującego o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych. W wyniku podjętych działań nie nałożono mandatów karnych. Akcja koordynowana była przez Samodzielne Stanowisko ds. Oświaty Zdrowotnej.

Akcja „Afrykański pomór świń”

Akcja odbyła się w związku z wystąpieniem w Polsce afrykańskiego pomoru świń (ASF), który nie stanowi zagrożenia dla zdrowia człowieka, jednakże jest poważnym zagrożeniem dla polskiej gospodarki. W związku z trwającą akcją i wzmożonym nadzorem nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowaniem odpadów kategorii III, przeprowadzono 114 kontroli sanitarnych zgodnie z planem pracy, zwrócono szczególną uwagę na wyżej wymienione zagadnienia.

Przeprowadzono:

- 19 kontroli w kioskach zlokalizowanych na targowiskach,
- 56 kontroli w innych obiektach obrotu żywnością,
- 39 kontroli w zakładach żywienia zbiorowego.

W trakcie przeprowadzania czynności skontrolowano możliwość identyfikacji mięsa i wyrobów wędliniarskich wprowadzanych do obrotu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie. Ponadto w trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych nałożono 54 mandaty karne na łączną kwotę 10800 zł w związku z bieżącymi uchybieniami sanitarnymi, między innymi związanymi ze złym stanem porządkowym w zakładzie, wprowadzaniem do obrotu artykułów spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości. Ponadto wydano 8 decyzji administracyjnych dotyczących usunięcia nieprawidłowości w stanie technicznym. W czerwcu 2024 r. zakończone zostały działania, prowadzenia wzmożonego nadzoru w zakresie identyfikowalności i legalności sprzedaży mięsa wieprzowego i dziczyzny, jak również raportowanie kontroli prowadzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Akcja „Zasady kontroli granicznej produktów rolno – spożywczych (głównie zbóż) z Ukrainy”

W ramach akcji określono zasady granicznych kontroli sanitarnych oraz współpracy z organami Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHAR-S). Celem akcji jest przyspieszenie kontroli w zakresie tranzytu przez terytorium Polski, kontroli bezpośrednich z organami IJHAR-S i poboru próbek do badań laboratoryjnych. W roku sprawozdawczym na terenie podległym nadzorowi PPIS w Rudzie Śląskiej nie dokonano granicznych kontroli sanitarnych produktów rolno-spożywczych (głównie zbóż) z Ukrainy, w związku z brakiem kontroli w tym zakresie.

Akcja KAS

Celem akcji jest wzmożona kontrola przywożonego w ramach obrotu wewnątrznijnego zboża ze Słowacji do Polski wobec którego istnieje podejrzenie, iż zboże może być pochodzenia ukraińskiego oraz można podejrzewać przekroczenie norm pestycydów. Wobec powyższego w ramach nadzoru nad zbożem przeznaczonym na cele konsumpcyjne ustalono tryb postępowania a w przypadku zaistniałej sytuacji należy podjąć współpracę z KAS. W roku 2024 nie podjęto działań z KAS, ze względu na brak granicznych kontroli w tym zakresie.

Akcja „Warunki sprzedaży owoców miękkich”

W związku z wzmożonym nadzorem nad warunkami sprzedaży owoców miękkich w lipcu 2024 roku przeprowadzono 32 kontrole. Kontrole obejmowały m.in. identyfikację produktu, ocenę dokumentacji towarzyszącej oraz sprawdzenie warunków sanitarno-higienicznych. Skontrolowano następujące miejsca, w których prowadzona jest sprzedaż owoców miękkich: 5 kiosków, 23 sklepy, 1 hurtownię. Ponadto przeprowadzono 3 kontrole w 2 supermarketach. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Akcja „Sklepiki i stołówki szkolne”

Na terenie miasta Ruda Śląska funkcjonowało w 2024 roku:

- 12 sklepików szkolnych,
- 36 stołówek szkolnych, w tym 5 z żywieniem cateringowym,
- 35 stołówek w przedszkolach, w tym 7 z żywieniem cateringowym.

W 2024 roku przeprowadzono w sklepikach szkolnych oraz blokach żywieniowych w jednostkach systemu oświaty łącznie 31 kontroli sanitarnych zgodnie z planem pracy. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych zwrócono szczególną uwagę na zgodność asortymentu wprowadzanego do obrotu oraz sposobu żywienia dzieci i młodzieży z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w powyższym zakresie, w związku z czym nie wystosowano do WSSE w Katowicach wniosków o nałożenie kar pieniężnych. W związku z niewłaściwym stanem sanitarnym nałożono 1 mandat karny na kwotę 100 zł. Wydano 5 decyzji administracyjnych, w tym 3 nakazujące usunięcie nieprawidłowości technicznych oraz 2 decyzje prolongujące. Ponadto przeprowadzono 2 kontrole sprawdzające oraz 8 kontroli tematycznych. W roku 2024

przeprowadzono 22 teoretyczne oceny jadłospisów dekadowych w placówkach oświatowych (7 w szkołach, 15 w przedszkolach).

Akcja „Lato”

W 2024 roku, w ramach akcji „Lato”, wzmożono nadzór nad zachowaniem właściwych warunków sanitarnych, w tym nad zapewnieniem ciągłości łańcucha chłodniczego. Przeprowadzono 5 kontroli w wytwórniach lodów, 1 kontrolę automatów do lodów oraz 4 kontrole w zakładach żywienia zbiorowego otwartego. Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były: niewłaściwy stan sanitarny urządzeń i pomieszczeń, brak zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, wprowadzanie do obrotu handlowego środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz brak etykiet informacyjnych. Ponadto przeprowadzono 7 kontroli w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, obejmujących zorganizowany wypoczynek. Sprawdzone stan higieniczno-sanitarny w placówkach, nie stwierdzając nieprawidłowości.

Akcja „Woda”

W związku z akcją przeprowadzono 12 kontroli w zakresie warunków przechowywania oraz znakowania wód butelkowanych. Kontrole przeprowadzono w magazynie wody źródlanej i mineralnej oraz w sklepie. Podczas kontroli oceniono 23 wody mineralne oraz 13 wód źródlanych. W związku z przeprowadzonymi kontrolami nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania oraz znakowania wód butelkowanych.

Akcja „Markety”

W związku z pismem z WSSE Katowice w okresie od stycznia do grudnia 2024r. przeprowadzono w super- i hipermarketach 93 kontrole w zakresie identyfikacji, warunków sprzedaży i przechowywania, przestrzegania określonych okresów trwałości, oceny dokumentacji towarzyszącej żywności pochodzącej z Ukrainy, Unii Europejskiej oraz krajów trzecich. W ramach tej akcji przeprowadzono:

- 17 kontroli zgodnie z planem pracy,
- 11 kontroli interwencyjnych,
- 32 kontrole tematyczne związane z poborem próbek,
- 12 kontroli tematycznych nie związanych z poborem próbek,
- 21 kontroli sprawdzających.

Wskutek przeprowadzonych kontroli wydano 4 decyzje administracyjne, nałożono 18 mandatów karnych na kwotę 4600 zł. Ponadto pobrano 38 próbek środków spożywczych pochodzących z importu i Unii Europejskiej.

Akcja „Ocena stanu żywienia w szpitalu i innych placówkach leczniczych całodobowej opieki”
W 2024 roku skontrolowano cztery placówki:

Spośród skontrolowanych obiektów jedna placówka prowadzi żywienie we własnym zakresie, w pozostałych trzech posiłki dostarczane są przez firmy cateringowe. Podczas kontroli sanitarnej w jednym obiekcie stwierdzono następujące nieprawidłowości w stanie higieniczno-sanitarnym:

- krzyżowanie się dróg czystych i brudnych,
- przechowywanie artykułów spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej, w innych miejscach niż wyznaczone,
- brak bieżącej ciepłej i zimnej wody przy umywalce do mycia rąk w pomieszczeniu kuchennym, brak mydła w płynie do mycia rąk przy tym punkcie,
- brak czystości i porządku w pomieszczeniu kuchennym,
- przechowywanie artykułów spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości oraz terminu przydatności do spożycia,
- brak prowadzonych na bieżąco rejestrów z dokumentacją GHP.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenia oraz nałożono mandat karny. W pozostałych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości podczas czynności kontrolnych.

Dokonano trzech ocen jadłospisów dekadowych.

W analizowanych jadłospisach najczęściej występującymi nieprawidłowościami były:

- spożycie cukru i soli w nadmiarze,
- stosowanie produktów gotowych,
- brak zróżnicowanych źródeł węglowodanów oraz białka,
- podawanie zbyt małych ilości świeżych warzyw i owoców, uwzględniających dysfunkcje przewodu pokarmowego,
- stosowanie zbyt dużej ilości tłuszczów zwierzęcych,
- spożywanie przez podopiecznych potraw ciężkostrawnych,
- stosowanie gotowych przetworzonych produktów do przyrządzania dań,

Wyniki z przeprowadzonych analiz jadłospisów dekadowych, przekazano dyrektorom placówek.

W minionym roku prowadzono współpracę z innymi służbami kontroli tj.:

- Policję,
- Państwową Inspekcję Weterynaryjną (PIW),
- Państwową Inspekcję Farmaceutyczną,
- Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN).

Współpraca z Policją

W ramach współpracy z Policją, w 2024 roku przeprowadzono czynności służbowe, w trakcie których obecność funkcjonariuszy była niezbędna. W pierwszym przypadku, asysta Policji była konieczna podczas kontroli związanych z ogólnopolską akcją nadzoru nad sprzedażą mięsa oraz przetworów mięsno-wędliniarskich na targowiskach. Celem akcji było zapewnienie, że oferowane produkty spełniają normy sanitarno-weterynaryjne, a obecność Policji miała na celu zapewnienie bezpieczeństwa przedstawicielom PPIS w Rudzie Śląskiej. W drugim przypadku przedstawiciele PPIS musieli uzyskać dostęp do pomieszczeń wykorzystywanych nielegalnie, które dotychczas nie były objęte nadzorem. W tym celu wsparcie funkcjonariuszy Policji było niezbędne, aby zapewnić bezpieczeństwo i umożliwić przeprowadzenie kontroli.

Współpraca z Państwową Inspekcją Weterynaryjną

„Porozumienie ramowe z dnia 15 listopada 2018r. zawarte pomiędzy PPIS w Rudzie Śląskiej i PLW w Katowicach o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej na terenie miasta na prawach powiatu Ruda Śląska” jest nadal aktualne. W chwili obecnej na terenie miasta Ruda Śląska brak jest obiektów pozostających pod wspólnym nadzorem obu organów.

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rudzie Śląskiej wpłynęło pismo dotyczące nieprawidłowości w zakresie warunków produkcji w zakładzie przetwórstwa mięsa, który specjalizuje się w produkcji mięsa kebabowego. Zgłoszenie wskazywało na potencjalne zagrożenia związane z procesem produkcji, które mogły mieć wpływ na jakość i bezpieczeństwo wytwarzanych wyrobów. W zgłoszeniu podkreślono obawy dotyczące przestrzegania odpowiednich norm sanitarnych, co mogło wpłynąć na zdrowie konsumentów. Ponadto, do Stacji wpłynęła interwencja dotycząca obecności twardego kawałka w kiełbasie, który spowodował uszkodzenie zęba u osoby zgłaszającej. Po otrzymaniu zgłoszeń, sprawy zostały niezwłocznie przekazane do odpowiedniego Powiatowego Inspektoratu Weterynarii (PIW), który jest odpowiedzialny za nadzorowanie warunków zdrowotnych i sanitarno-weterynaryjnych w zakładach przetwórstwa mięsa. Zgłoszenia zostały skierowane zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową.

W ramach współpracy przeprowadzono kontrolę wspólnie z przedstawicielem Inspekcji Weterynaryjnej, w związku z ogólnopolską akcją mającą na celu wzmożenie nadzoru nad sprzedażą mięsa oraz przetworów mięsno-wędliniarskich na targowiskach. Celem tej akcji było zapewnienie, że produkty mięsne trafiające do obrotu spełniają odpowiednie standardy zdrowotne i sanitarno-weterynaryjne, a także przestrzeganie przepisów dotyczących ich sprzedaży. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie warunków sprzedaży mięsa, w tym niewłaściwe przechowywanie i ekspozycja produktów, które mogły stanowić zagrożenie dla zdrowia konsumentów. W wyniku stwierdzonych uchybień, przedsiębiorcy zajmujący się handlem mięsem i przetworami mięsnymi zostali ukarani mandatami karnymi, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ponadto w związku z powiadomieniami RASFF przekazywano pisemnie do wykorzystania służbowego informacje dot. produktów mięsnych występujących wg list dystrybucji w obiektach będących pod nadzorem Powiatowych Lekarzy Weterynarii. Otrzymywano również informacje dotyczącą kwestionowanych próbek pochodzenia zwierzęcego od Powiatowych Lekarzy Weterynarii w celu wykorzystania służbowego.

Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną

Porozumienie ramowe z dnia 14.07.2008 i 05.11.2008 r. o współpracy organów Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest nadal aktualne.

Współpraca z PIORiN

Porozumienie z dnia 22.12.2020r. pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska jest nadal aktualne. Na nadzorowanym terenie nie ma obiektów prowadzących działalności w zakresie produkcji pierwotnej oraz sprzedaży bezpośredniej, nie prowadzono również importu i eksportu w przedmiotowym zakresie. Pobrano do badań laboratoryjnych próbki warzyw w kierunku pestycydów i azotanów. Wszystkie próbki wykazały zgodność z wymaganiami jakości zdrowotnej w związku z tym nie przekazywano informacji o przekroczeniach.

Od 28.04.2022r. weszło w życie Porozumienie w sprawie zawarcia współpracy oraz zasad jej realizacji w zakresie zwalczania nielegalnych praktyk rynkowych podpisane przez Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Głównego Lekarza Weterynarii. Natomiast Wytyczne dotyczące działania sieci powiadamiania i współpracy w Polsce w zakresie wymiany informacji w sieci AAC i sieci FN podpisane przez Głównego Inspektora Sanitarnego, Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych,

Głównego Lekarza Weterynarii oraz Głównego Lekarza Weterynarii są stosowane od 23.12.2023r.

4. Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Komunalnej i Środowiska

Pod nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska w 2024 roku było 430 obiektów. Skontrolowano 311 z nich. W wyżej wymienionych obiektach w 2024 roku przeprowadzono łącznie 368 kontroli. Na skutek prowadzonych działań wydano 13 decyzji administracyjnych płatniczych na kwotę 3436 zł.

Ponadto wydano 30 innych decyzji administracyjnych w tym:

- 5 ocen higienicznych dotyczących rocznej oceny wody na pływalniach,
- 21 decyzji zezwalających na ekshumację,
- 1 inna (wywóz zwłok za granicę kraju Gruzja),
- 2 decyzje nakazujące,
- 1 decyzję umarzającą.

Ponadto wydano:

- 1 upomnienie,
- 23 postanowienia na przywóz zwłok oraz szczątków z zagranicy,
- 3 postanowienia o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy,
- 1 opinie dotyczącą imprezy masowej.

Pobrano:

- 201 próbek wody do badań laboratoryjnych w ramach prowadzonego monitoringu kontrolnego i przeglądowego, dokonując 151 oznaczeń chemicznych wody na zawartość chloru.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nadzorowanych przez PPIS w Rudzie Śląskiej

Ustępy publiczne

Na terenie Rudy Śląskiej znajduje się 1 ustęp publiczny, skanalizowany. W 2024 roku w obiekcie tym przeprowadzono 1 kontrolę. Ustęp publiczny jest czynny przez cały rok. Skontrolowany obiekt podłączony jest do sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona jest prawidłowo. Zapas środków higieny, myjących i dezynfekujących wystarczający, przechowywany w obiekcie w wydzielonym miejscu. Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarno-technicznych.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli stan sanitarno-techniczny skontrolowanego ustępu oceniono jako dobry.

Ustępy ogólnodostępne

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdują się 2 ustępy ogólnodostępne zlokalizowane na terenie obiektów handlowych. W 2024 roku skontrolowano wszystkie obiekty, przeprowadzając łącznie 2 kontrole. W trakcie kontroli stan sanitarno-techniczny ustępów nie budził zastrzeżeń. Obiekty te są na bieżąco sprzątane. Zapas środków higieny, myjących i dezynfekcyjnych wystarczający, przechowywany w wydzielonych pomieszczeniach. Zapewnione są kabiny dla osób niepełnosprawnych. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarno-technicznych. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-techniczny skontrolowanych ustępów oceniono jako dobry.

Pływalnie kryte

W 2023 roku pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej były 3 baseny kryte:

- basen kryty Ruda w Rudzie Śląskiej 1 przy ul. Chryzantem 10,
- basen kryty Kochłowice w Rudzie Śląskiej 7 przy ul. Oświęcimskiej 90,
- basen kryty Nowy Bytom w Rudzie Śląskiej 9 przy ul. Pokoju 13.

W roku 2024 skontrolowano wszystkie obiekty przeprowadzając łącznie 7 kontroli, w tym 3 kontrole tematyczne dotyczące „Oceny jakości wody na pływalni prowadzonej przez zarządzającego. Realizacja obowiązku informowania o jakości wody osób korzystających z obiektu”. Na basenach krytych prowadzony jest nadzór całoroczny. Wykonywane były kontrole sanitarne obiektów, jak również kontrole jakości wody w nieckach basenowych. Obiekty te funkcjonują w budynkach wolnostojących podłączonych do miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. Wszystkie niecki basenowe wyposażone są w urządzenia do uzdatniania i dezynfekcji wody. Kryte baseny wyposażone są w przebieralnie dla użytkowników połączone bezpośrednio z natryskami i ubikacjami. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-techniczny skontrolowanych ustępów oceniono jako dobry. Ponadto w przypadku 2 próbek wody ciepłej pobranej z natrysków w listopadzie 2024 r. na basenie krytym ul. Pokoju 13, stwierdzono brak przydatności (średni stopień zanieczyszczenia instalacji wody ciepłej w kwestionowanych punktach), wydano 1 decyzję administracyjną. Dalsze postępowanie administracyjne będzie kontynuowane w 2025r.

Pływalnie odkryte

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 1 sezonowy basen odkryty: Ośrodek Sportowo - Rekreacyjny Nowy Bytom przy ul. Ratowników 2.

W obiekcie przeprowadzono 3 kontrole. Na terenie obiektu znajdują się 3 niecki basenowe, ze stali nierdzewnej, z systemem zamkniętego obiegu wody z czynnym przelewem. W sezonie letnim prowadzony był nadzór sanitarny nad w/w obiektem i jakością wody w nieckach basenowych. Do dyspozycji użytkowników basenu wydzielone zostało zaplecze higieniczno-sanitarne tj. ustępy, przebieralnie i natryski przy nieckach basenowych. Wydzielona jest ubikacja oraz przebieralnia dla osób niepełnosprawnych. Teren basenu wyposażony był w odpowiednią ilość koszy na śmieci i wydzielony placyk gospodarczy z pojemnikami zamykanymi opróżnianymi według harmonogramu odbioru odpadów komunalnych. W trakcie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-technicznym oceniono jako dobry.

Pływalnie mieszane kryto-odkryte

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 1 park wodny „Aquadrom” w Rudzie Śląskiej 6 przy ul. Kłodnickiej 95a. W roku 2024 przeprowadzono 2 kontrole w tym 1 kontrolę tematyczną dotyczącą „Oceny jakości wody na pływalni prowadzonej przez zarządzającego. Realizacja obowiązku informowania o jakości wody osób korzystających z obiektu”. Na basenie prowadzony jest nadzór całoroczny. Wykonywane były kontrole sanitarne obiektów, jak również jakości wody w nieckach basenowych. Obiekt funkcjonuje w budynku wolnostojącym podłączonym do miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. Wszystkie niecki basenowe wyposażone są w urządzenia do uzdatniania i dezynfekcji wody. Do dyspozycji użytkowników basenu wydzielone zostało: zaplecze higieniczno-sanitarne tj. ustępy, przebieralnie, natryski przy nieckach basenowych w tym ubikację oraz przebieralnię dla osób niepełnosprawnych. Teren basenu wyposażony w odpowiednią ilość koszy na śmieci, wydzielono placyk gospodarczy z zamykanymi pojemnikami. Pojemniki opróżnianie zgodnie z harmonogramem odbioru odpadów komunalnych. W trakcie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-technicznym oceniono jako dobry.

Domy pomocy społecznej

W roku 2024 pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdowało się 5 placówek, w których przeprowadzono 6 kontroli :

- Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych Prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Świętego Karola Boromeusza ul. OMP 3 w Rudzie Śląskiej 7,
- Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie oraz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie Prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Świętego Karola Boromeusza ul. Piłsudskiego 43 w Rudzie Śląskiej 7, likwidacja- pismo strony z dnia 17.12.2024r.,
- Dom Pomocy Społecznej SENIOR ul. Puszkina 7 w Rudzie Śląskiej 4,
- Ośrodek Świętej Elżbiety Caritas Archidiecezji Katowickiej ul. Wolności 30 w Rudzie Śląskiej 1,
- Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa w Rudzie Śląskiej, ul. Kłodnicka 103 w Rudzie Śląskiej 6,
- Śląski Dom Seniora ul. Słowackiego 22 w Rudzie Śląskiej 10.

W obiektach dla pensjonariuszy przygotowane są pokoje wypoczynkowe, sale, świetlice oraz ubikacje. Ubikacje i pomieszczenia higieniczne przystosowane są dla osób niepełnosprawnych. Wszystkie obiekty posiadają sprzęt i środki do utrzymywania bieżącej czystości i porządku przechowywane w tzw. składzikach porządkowych wyposażonych w wodę bieżącą i zlew do mycia sprzętu. Obiekty usytuowane są w budynkach wolnostojących. Do dyspozycji pensjonariuszy obiektów całodobowych przeznaczone są pokoje 1, 2, 3 osobowe, zaplecze higieniczno-sanitarne (ubikacje, łazienki i prysznice) przy pokojach lub w ciągach komunikacyjnych. Ubikacje i pomieszczenia higieniczne przystosowane są dla osób niepełnosprawnych. Wszystkie obiekty posiadają odpowiedni sprzęt i środki do utrzymania bieżącej czystości i porządku przechowywane w tzw. składzikach porządkowych, wyposażonych w wodę bieżącą i zlew do mycia sprzętu. Obiekty te posiadają magazyny czystej i brudnej bielizny. Bielizna w części obiektów prana jest na miejscu w przystosowanych do tego pomieszczeniach, bądź w pralniach miejskich, co udokumentowane jest pisemnymi umowami. Stan higieniczno-sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 6 obiektów: Warsztaty Terapii Zajęciowej przy ul. Kłodnickiej 91, Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Kłodnickiej 103, Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Wolności 30, Dom Dziennego Pobytu „Seniorek” przy ul. Kubiny 20, Dzienny Dom „Senior-Wigor” przy ul. Markowej 20a oraz Filia Domu Dziennego Pobytu „Seniorek” ul. 1 Maja 117.

W obiektach wydzielone są pracownie tematyczne. Zapewniono szafki na odzież wierzchnią, łazienki damskie i męskie. Ośrodki posiadają odpowiedni sprzęt i środki

do utrzymania czystości i porządku. W 2024 roku w obiektach przeprowadzono 6 kontroli, a stan sanitarno-techniczny oceniono jako dobry.

Placówki zapewniające całodobową opiekę

W Rudzie Śląskiej funkcjonuje jedna placówka zapewniająca całodobową opiekę – Dom opieki „Familia” w Rudzie Śląskiej 7 przy ul. Wyzwolenia 12. W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę. Obiekt usytuowany jest w budynku wolnostojącym, podłączonym do sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. W domu opieki zapewniono 8 miejsc dla kobiet w podeszłym wieku wymagających całodobowej opieki. Do dyspozycji pensjonariuszek przeznaczone są pokoje 3 osobowe, zaplecze higieniczno-sanitarne (ubikacje, łazienki i prysznice). Ubikacje i pomieszczenia higieniczne przystosowane są dla osób niepełnosprawnych. W obiekcie zapewniono odpowiedni sprzęt i środki do utrzymania bieżącej czystości i porządku. Obiekt posiada magazyny czystej i brudnej bielizny. Stan sanitarno-techniczny oceniono jako dobry.

Hotele

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 1 hotel 3* Hotel ADIRIA ul. Wolności 1, w Rudzie Śląskiej 1. W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę, a stan sanitarno-techniczny obiektu oceniono jako dobry. W hotelu znajduje się 49 miejsc noclegowych w tym: 23 pokoje dwuosobowe, 3 pokoje jednoosobowe, węzły sanitarne, restauracja, centrum konferencji, sala ćwiczeń fitness oraz sauna. Ponadto wydzielone są magazyny czystej bielizny oraz pomieszczenia gospodarcze. Obiekt wyposażony jest w instalację wodno-kanalizacyjną, elektryczną oraz wentylację mechaniczną i grawitacyjną. W trakcie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-technicznym oceniono jako dobry.

Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie

W Rudzie Śląskiej znajduje się 8 obiektów świadczących usługi hotelarskie:

- HOSTEL 24, ul. Kokotek 36 w Rudzie Śląskiej 1, zlikwidowany po kontroli z dnia 25.03.2024r.,
- Hostel pracowniczy Diament, ul. Czarnoleśna 39 w Rudzie Śląskiej 9,
- Miejsca Noclegowe, ul. Strzelecka 31 w Rudzie Śląskiej 7,
- Pokoje Gościnne, ul. Oświęcimska 110 w Rudzie Śląskiej 7,
- Usługi Hotelarskie RELAX, ul. Magazynowa 39 w Rudzie Śląskiej 1,
- Usługi Hotelarskie Maryla, ul. Kałusa 10 w Rudzie Śląskiej 10,
- Zajazd Malinowy Dwór, ul. Radoszowska 4C w Rudzie Śląskiej 7,

- Centrum Biznesowe ADRIA z usługami Hotelarskimi, ul Wolności 1 w Rudzie Śląskiej 1,
- Strefa Hotelowa przy Restauracji Zajazd Parkowa, ul. Sportowców 29 w Rudzie Śląskiej 11.
W 2024 roku przeprowadzono 9 kontroli w 8 obiektach. Obiekty świadczące usługi hotelarskie usytuowane są w budynkach wolnostojących. Wszystkie obiekty podłączone są do sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. W zależności od standardu obiektu pokoje pozostające do dyspozycji korzystających z usług hotelarskich są 1, 2, 3, 4, 5 osobowe. Węzły sanitarne (toalety, prysznice) znajdują się przy pokojach lub zbiorowe w korytarzach. Zapewnione są środki higieny dla korzystających z usług hotelarskich. W obiektach wydzielone są magazyny lub miejsca służące do przechowywania bielizny brudnej oraz zapasu bielizny czystej. Pranie bielizny odbywa się w obiektach w wydzielonych, funkcjonalnych pralniach (w systemie tradycyjnym), bądź w pralniach miejskich, co udokumentowane jest rachunkami za wykonane usługi. Obiekty wyposażone są w sprzęt i środki do utrzymania czystości i dezynfekcji przechowywane w wydzielonym miejscu lub pomieszczeniu. Wszystkie pokoje mieszkalne wyposażone są w kosze na odpadki, a obiekty w placówki gospodarcze z kontenerami na śmieci. Kontrole wykazały, że gospodarka odpadami prowadzona jest prawidłowo. Otoczenie obiektów utrzymane w dobrym stanie porządkowym. W 2024 roku kontroli obiekty oceniono jako dobre.

Ponadto dla 1 próbki wody ciepłej pobranej w obiekcie hotelarskim RELAX w Rudzie Śląskiej ul. Magazynowa 39, stwierdzono brak przydatności (średni stopień zanieczyszczenia instalacji wody ciepłej bakterią Legionella w kwestionowanym punkcie), wydano decyzję administracyjną. Próbką kontrolna nie wykazała przekroczenia parametru Legionella sp. Wobec powyższego postępowanie administracyjne zostało zakończone.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług.

W roku 2024 pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdowały się łącznie 262 obiekty, w tym:

- 95 zakładów fryzjerskich,
- 97 zakładów kosmetycznych,
- 6 salonów tatuażu,
- 32 zakłady odnowy biologicznej (siłownie, solaria, komora solna),
- 32 zakłady w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług.

W roku 2024 skontrolowano łącznie 244 obiekty przeprowadzając 244 kontrole.

Obiekty - zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług w większości

usytuowane są w budynkach wielofunkcyjnych, rzadko w wolnostojących. Wszystkie zakłady podłączone są do miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej, energetycznej, ogrzewane centralnie bądź we własnym zakresie (ogrzewanie elektryczne, gazowe bądź węglowe). Wszystkie obiekty posiadają oddzielne wejścia, miejsca lub pomieszczenia szatni i poczekalni dla klientów. Pomieszczenia zakładów są funkcjonalne, wyposażone w prawidłowe stanowiska pracy z narzędziami lub urządzeniami wykorzystywanymi w trakcie świadczenia usług w deklarowanych zakresach. Właściciele zakładów zapewniają sprzęt oraz środki do utrzymania czystości, przechowywane w pomieszczeniu lub miejscu wyposażonym w bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz zamontowany na wysokości 0,5m od podłogi zlew. Narzędzia wielokrotnego użycia są myte i dezynfekowane oraz przechowywane w pojemnikach, w odpowiednio oznakowanych szafkach. W zakładach, w których używany jest sprzęt powodujący naruszenie ciągłości tkanek, narzędzia są sterylizowane lub jednorazowe. Proces sterylizacji przeprowadzany jest w obiekcie (autoklaw) lub przez podmiot zewnętrzny, z którym właściciel obiektu podpisał stosowną umowę. Zakłady, w których po użyciu sprzętu jednorazowego powstają odpady niebezpieczne, posiadają instrukcje postępowania z odpadami. Zgodnie z instrukcjami odpady niebezpieczne przechowywane są w oznakowanych, zamykanych pojemnikach oddawane do utylizacji, co potwierdzane jest okazaniem karty przekazania odpadu. Zakłady odnowy biologicznej – siłownie, wyposażone są dodatkowo w szatnie dla klientów bezpośrednio połączone z prysznicami i toaletami, wyposażone w szafki i przebieralnie. Pomieszczenia do ćwiczeń fizycznych wyposażone są w klimatyzację lub wentylację mechaniczną. Personel zakładów wyposażony jest w odzież ochronną. Bielizna wielokrotnego użytku większości zakładów prana jest w domach właścicieli, sporadycznie oddawana do pralni. Dla pracowników zakładów wydzielone są pomieszczenia socjalno-higieniczne tj. szatnie wyposażone w szafy na odzież osobistą i ochronną, kąpiki śniadań i toalety. Gospodarka odpadami, w tym także niebezpiecznymi – prowadzona jest prawidłowo.

Zakłady fryzjerskie

W Rudzie Śląskiej pod nadzorem PPIS znajduje się 95 zakładów fryzjerskich. W 2024 roku w tej grupie obiektów przeprowadzono 87 kontroli w 87 obiektach. Na podstawie przeprowadzonych w 2024, roku kontroli stan sanitarny obiektów oceniono jako dobry.

Salony tatuażu

W Rudzie Śląskiej pod nadzorem PPIS znajduje się 6 salonów tatuażu.

W 2024 roku w tej grupie obiektów przeprowadzono 5 kontroli w 5 obiektach. Na podstawie przeprowadzonych w 2024 roku kontroli stan sanitarny obiektów oceniono jako dobry.

Zakłady kosmetyczne

W roku 2024r. pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdowało się 97 zakładów kosmetycznych. Przeprowadzono 92 kontrole w 92 obiektach. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

Zakłady odnowy biologicznej (siłownie, solaria, komora solna)

W 2024 roku w Rudzie Śląskiej pod nadzorem PPIS znajdowały się łącznie 32 gabinety odnowy biologicznej. W tej grupie obiektów w 2024 roku skontrolowano 29 obiektów przeprowadzając 29 kontroli. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu

W Rudzie Śląskiej funkcjonują 32 obiekty należące do w/w grupy. W roku 2024 przeprowadzono 31 kontroli w 31 obiektach. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2024 roku w tej grupie obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym wobec czego nie wydano decyzji administracyjnych, ani nie zastosowano sankcji karnych w postaci mandatu karnego. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

Dworce, stacje kolejowe

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdują się 2 przystanki kolejowe PKP: Ruda i Chebzie. W 2024 roku skontrolowano w/w obiekty, przeprowadzając 2 kontrole. Przystanki wyposażone są w ławki dla podróżnych, kosze na odpady komunalne, perony zadaszone. W widocznych miejscach umieszczono oznakowanie słowne i graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Stan sanitarno-porządkowy oceniono jako dobry.

Ekshumacje

W 2024 roku wydano 21 decyzji administracyjnych związanych z ekshumacją zwłok lub prochów, przeprowadzono 17 kontroli. Wszystkie ekshumacje przeprowadzono we wczesnych godzinach rannych z zastosowaniem środków ochrony osobistej i w obecności zarządców cmentarzy, osób upoważnionych do ekshumacji oraz upoważnionego przedstawiciela Inspekcji

Sanitarnej. Z każdego udziału w pracach ekshumacyjnych sporządzony został protokół z kontroli sanitarnej sprawdzającej wykonanie decyzji.

Inne

W 2024 roku pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej w grupie „inne obiekty” znajdowały się 103 obiekty tj: 2 Stacje Uzdatniania Wody, 1 prosektorium, 14 stacji paliw, 3 pralnie, 16 obiektów kulturalno-widowiskowych, 15 obiektów sportowych, 38 aptek, 6 targowisk, 1 izba wytrzeźwień, 2 Miejsca Obsługi Podróżnych, 1 magazyn produktów leczniczych, 4 przedsiębiorców zajmujących się transportem zwłok.

Przeprowadzono 36 kontroli w 35 obiektach.

Ponadto przeprowadzono 47 kontroli obejmujących: 30 kontroli interwencyjnych, 17 kontroli ekshumacyjnych.

Ponadto Sekcja HKiŚ wykonała 17 kontroli dotyczących postępowania z odpadami medycznymi w obiektach opieki zdrowotnej.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej przeprowadzono 1 kontrolę sprawdzającą w Szpitalu Miejskim w Rudzie Śląskiej Sp. z o.o. ul. Lipa 2, która zakończyła postępowanie administracyjne dotyczące obecności bakterii Legionella sp. w instalacji wody ciepłej.

Obiekty sportowe

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 15 obiektów sportowych.

W 2024r. skontrolowano 13 obiektów, przeprowadzając 13 kontroli. Wszystkie skontrolowane obiekty sportowe są podłączone do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona prawidłowo. Na terenie każdego obiektu zapewniony jest dostęp do węzłów sanitarno-higienicznych, zaopatrzonych w ciepłą i zimną wodę. Obiekty zaopatrzone są w dostateczną ilość sprzętu porządkowego i środków stosowanych do mycia i dezynfekcji. W skontrolowanych obiektach stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny oceniono jako dobry.

Stacje paliw

Na terenie miasta Ruda Śląska znajduje się 14 stacji paliw. W 2024 roku przeprowadzono 13 kontroli w 13 obiektach. W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że teren wokół stacji paliw jest utwardzony, wydzielone są placówki gospodarcze wyposażone w odpowiednie pojemniki na odpady komunalne oraz odpady niebezpieczne. Gospodarka odpadami prowadzona jest prawidłowo. Stan sanitarny obiektów, w tym sanitariatów dla klientów oraz część socjalna i sanitarna dla pracowników, w trakcie kontroli nie budził zastrzeżeń. W wyniku

przeprowadzonych kontroli nie zastosowano sankcji karnych w postaci mandatu karnego, jak również nie wydano decyzji administracyjnych. W przypadku stacji paliw stan sanitarno-higieniczny oceniono jako dobry.

Targowiska i place targowe

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej jest 6 targowisk. W 2024r. przeprowadzono 7 kontroli w 6 obiektach. W 2024 roku wydano 1 opinię sanitarną na prowadzenie działalności rozrywkowej w ramach organizowanej imprezy masowej „Dni Rudy Śląskiej” na terenie Terenów Targowych w Rudzie Śląskiej przy ul. Kupieckiej 2A.

Miejsca Obsługi Podróżnych

Wg ewidencji PPIS w Rudzie Śląskiej posiada 2 obiekty – „MOP” Halemba i „MOP” Wirek należące do firmy Shell Polska Sp. z o.o. 02-366 Warszawa, ul. Bitwy Warszawskiej 1920 nr 7a. Obydwa obiekty zostały skontrolowane. W trakcie kontroli teren obiektów był wyposażony w odpowiednią ilość koszy na odpadki. Wydzielono kontener centralny do gromadzenia odpadów. Gospodarka odpadami prowadzona prawidłowo. Parkingi posiadają punkty zlewne ścieków dla autokarów. Nieczystości płynne odprowadzane są do zbiornika bezodpływowego. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków. Miejsca Obsługi Podróżnych posiadają węzły sanitarne. Na każdym z obiektów znajduje się toaleta przystosowana dla osób niepełnosprawnych. Ponadto parkingi wyposażono w miejsca do wypoczynku – ławki i stoły. Nie zastosowano sankcji karnych w postaci mandatu karnego. Obiekty oceniono jako dobre.

Stan sanitarny obiektów nadzorowanych przez sekcję HK nie będących obiektami użyteczności publicznej

Na terenie miasta Ruda Śląska znajdują się 2 Stacje Uzdatniania Wody:

- Stacja Uzdatniania Wody Ruch „Bielszowice”,
- Stacja Uzdatniania Wody Ruch „Halemba”.

W 2024r. skontrolowano 1 obiekt, przeprowadzając 1 kontrolę. Stacja Uzdatniania Wody Ruch „Bielszowice” – działalność obiektu została zawieszona.

W nadzorowanej przez PPIS w Rudzie Śląskiej Stacji Uzdatniania Wody nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych. Stan sanitarno-techniczny obiektu oceniono jako dobry.

Stan sanitarny środków transportu

Środki transportu do przewozu bielizny - w 2024r. nie zaplanowano do kontroli środków transportu do przewozu bielizny.

Środki transportu do przewozu chorych - w 2024r. nie zaplanowano do kontroli środków transportu do przewozu chorych.

Środki transportu do przewozu zwłok - w 2024r. nie zaplanowano do kontroli środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

Interwencje

W 2024 roku przyjęto 31 interwencji mieszkańców, w tym 3 interwencje przekazano do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami Straży Miejskiej.

Interwencje rozpatrywane przez PPIS (28 zgłoszeń) dotyczyły:

- uciążliwości powodowanych przez hałas – 1 interwencja, (1 niezasadna),
- niewłaściwego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych - 15 interwencji (2 zasadne, 11 niezasadnych, 1 wycofana przez osobę wnoszącą przed jej rozpatrzeniem, 1 postępowanie prowadzone w 2025r.),
- niewłaściwego stanu sanitarnego innych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi – 6 interwencji (6 niezasadnych),
- uciążliwości powodowanych przez nieprawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi – 6 interwencji (6 niezasadnych).

Wszystkie zgłoszone w 2024 roku interwencje zostały rozpatrzone w terminach zgodnych z KPA. Strony interweniujące na bieżąco były informowane o przebiegu działań oraz o zakończeniu postępowania.

Akcje i współpraca akcyjna z innymi komórkami PSSE / jednostkami / organami

W roku sprawozdawczym przeprowadzono akcje z innymi komórkami PSSE:

- HŻŻ - udział w kontroli zorganizowanej imprezy masowej,
- NZ - udział w kontrolach przy dokonywaniu odbioru nowych obiektów,
- EP - bieżąca realizacja zadań przeciwepidemicznych,
- Współpraca z Policją Strażą Miejską, Wydziałem Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej w sprawach z zakresu ochrony środowiska dotyczących powietrza, hałasu, pól elektromagnetycznych oraz Wydziałem Gospodarki Komunalnej w sprawach z zakresu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami.

Nadzór nad jakością wody na terenie miasta Ruda Śląska

Liczba ludności zaopatrywanej w wodę ok. 129531

- Zaopatrzenie w wodę – ilość rozprowadzanej wody: ok. 17586 m³/dobę,
- Dystrybutor wody przeznaczonej do spożycia: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., ul. Pokoju 13, 41-709 Ruda Śląska.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., mieszczące się w Rudzie Śląskiej przy ul. Pokoju 13, zaopatruje teren miasta Rudy Śląskiej w wodę przeznaczoną do spożycia w całości zakupioną.

Woda rozprowadzana przez sieć wodociagową pochodzi z sieciowych zbiorników wyrównawczych Mikołów (woda podawana jest z ZUW Goczałkowice, ZUW Dzieńkowice, SUW Czaniec) należących do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Ujęcia te zlokalizowane są poza terenem nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej.

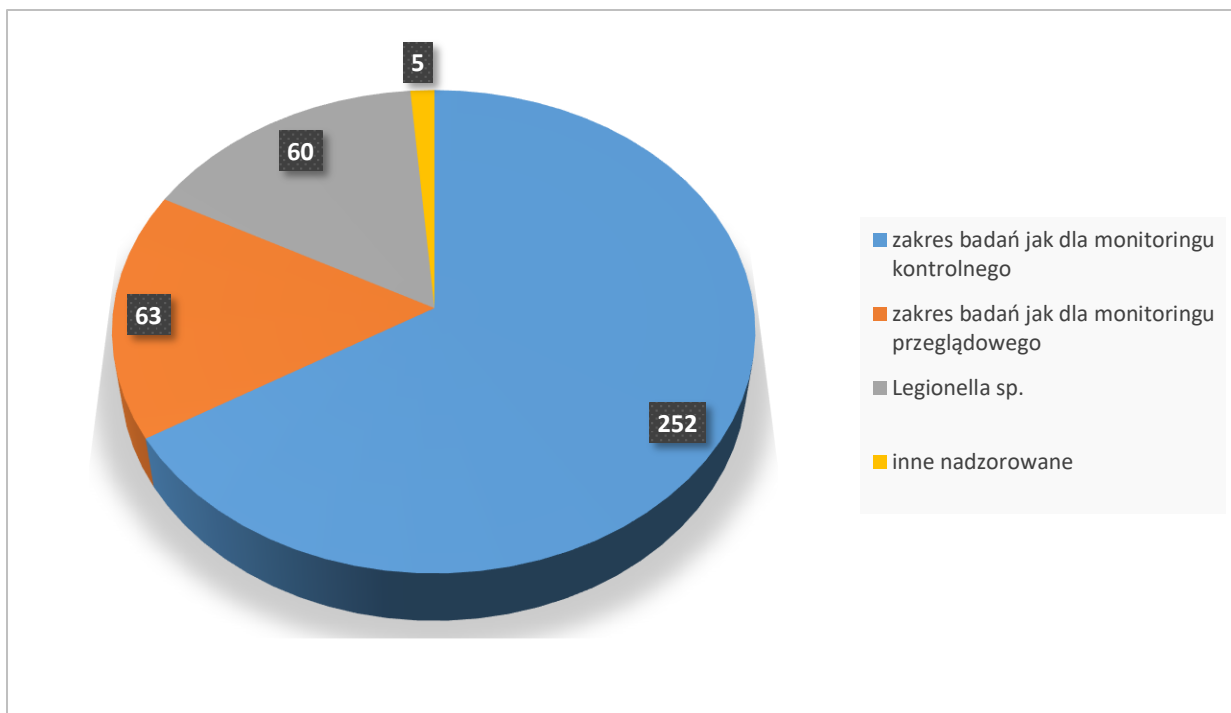
W ramach prowadzonego nadzoru i monitoringu jakości wody do spożycia w 2024 r. na terenie miasta Ruda Śląska pobrano próbki wody do badań, dla których analiza wykonywana była przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Katowicach ul. Raciborska 39 – Dział Laboratoryjny – Pracownia Badań Mikrobiologicznych Wody, Pracownia Badań Fizykochemicznych Wody, Pracownia Chromatografii Gazowej, Pracownia Absorpcyjnej Spektrometrii Atomowej, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Gliwicach – Oddział Laboratoryjny Sekcja Badań Środowiskowych.

Badania próbek wody przeprowadzano w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego obejmującego zakres zgodny z częścią A i częścią B załącznika nr 2 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 2017 poz. 2294 z późn. zm.).

Każdorazowo po otrzymaniu informacji z działu laboratoryjnego o przekroczeniach parametrów bakteriologicznych i fizykochemicznych, raportowano do WSSE w Katowicach niezbędne informacje.

W 2024 r. przeprowadzano analizy jakości wody – wydając orzeczenia o jakości wody do spożycia. Łącznie dla próbek pobranych w ramach urzędowej kontroli od dnia 01.01.2024r. do 31.12.2024 r. wydano 151 orzeczeń o jakości wody do spożycia, w tym:

- 1 orzeczenie z brakiem przydatności wody do spożycia,
- 9 orzeczeń o warunkowej przydatności wody do spożycia,
- 141 orzeczeń z przydatnością wody do spożycia.

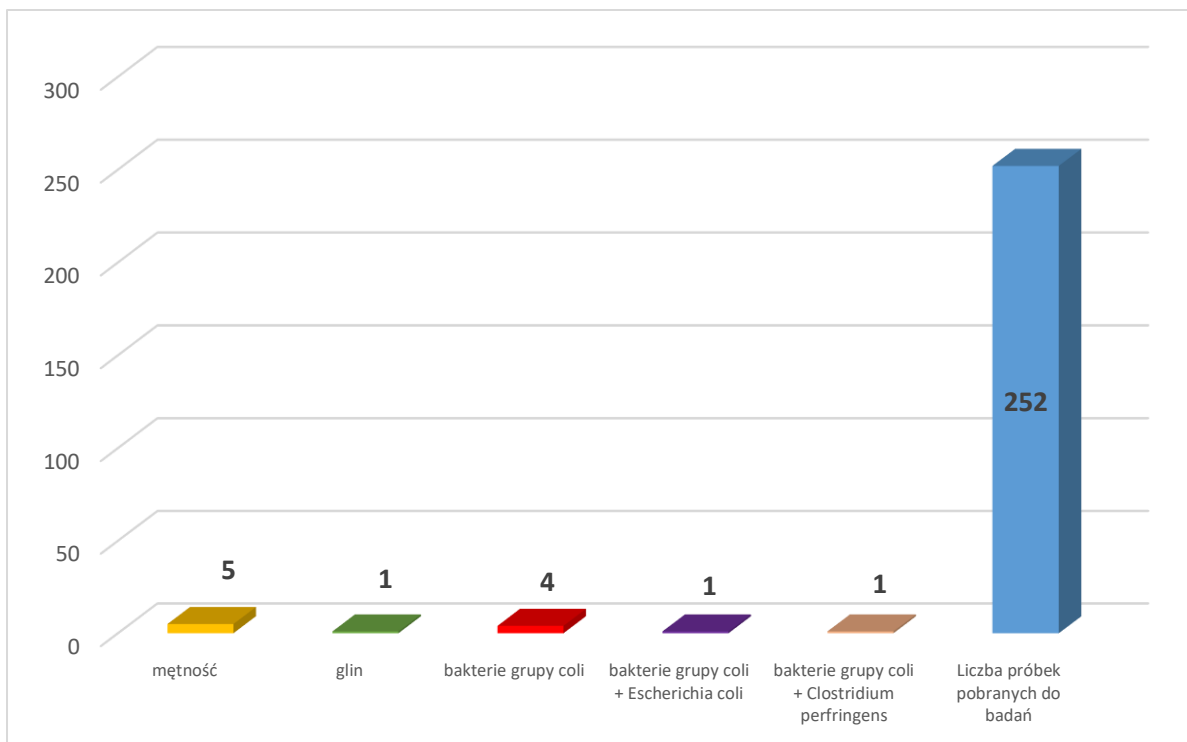
Ryc. 2. Liczba próbek wody pobranych z terenu miasta Ruda Śląska w 2024 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej

W 2024 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie jak dla monitoringu kontrolnego (parametry grupy A) pobrano z sieci wodociągowej 59 próbek wody (zaplanowano do poboru 52 próbki). Przekroczenia stwierdzono w 6 próbkach wody:

- mętność (w 2 próbkach);
- bakterie grupy coli (w 3 próbkach),
- bakterie grupy coli + *Clostridium perfringens* (w 1 próbce).

W ramach kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rudzie Śląskiej oraz GPW S.A. w Katowicach pobrały 193 próbki wody do badań laboratoryjnych (zaplanowano do poboru 155 próbek). Przekroczenia stwierdzono w 6 próbkach wody:

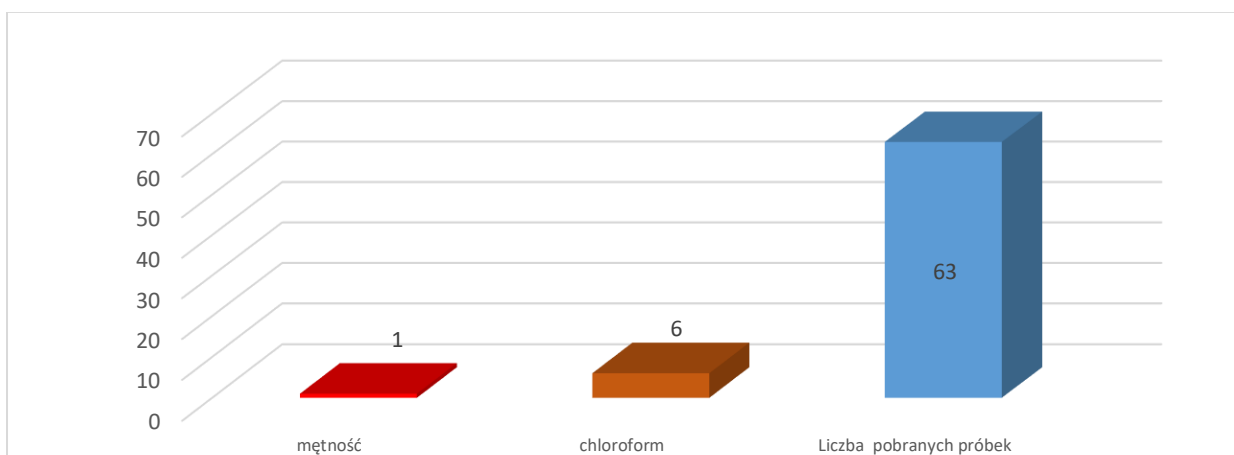
- glin (w 1 próbce);
- mętność (w 3 próbkach),
- bakterie grupy coli (w 1 próbce),
- bakterie grupy coli i *Escherichia coli* (w 1 próbce).

Ryc.3. Bieżący nadzór sanitarny i kontrola wewnętrzna w zakresie jak dla monitoringu kontrolnego (parametry grupy A)- przekroczenia parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych w 2024 roku

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie jak dla monitoringu przeglądowego (parametry grupy B) pobrano z sieci wodociągowej 27 próbek wody (zaplanowano do poboru 27 próbek). W 6 pobranych próbkach wody stwierdzono przekroczenia chloroformu.

W ramach kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rudzie Śląskiej oraz GPW S.A. w Katowicach pobrały 36 próbek wody do badań laboratoryjnych (zaplanowano do poboru 31 próbek). W 1 pobranej próbce wody stwierdzono przekroczenie mętności.

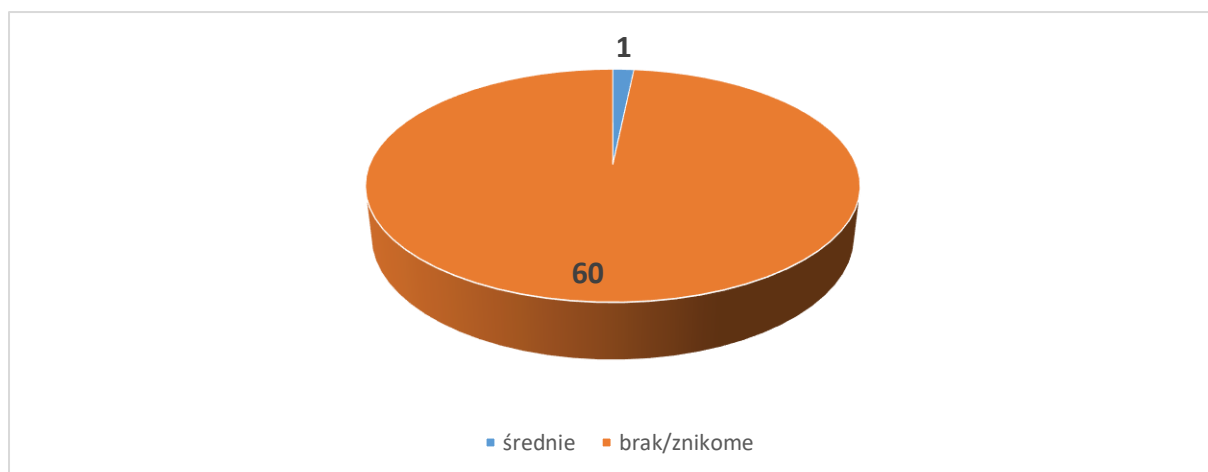

Ryc. 4. Bieżący nadzór sanitarny i kontrola wewnętrzna w zakresie jak dla monitoringu przeglądowego (parametry grupy B) - przekroczenia parametrów fizykochemicznych w 2024 roku

W próbkach wody pobranych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie jak dla monitoringu kontrolnego oraz przeglądowego ze stacji uzdatniania wody – wodociągi zakładowe, znajdujących się na terenie miasta Ruda Śląska stwierdzono przekroczenie badanych parametrów w 1 próbce (kwestionowany parametr to mętność). Do badań zaplanowano i pobrano 5 próbek.

W roku 2024 próbki wody do badań na obecność bakterii *Legionella sp.* w instalacjach wody ciepłej były pobierane z budynków: szpitala, zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego, domu pomocy społecznej, obiektów hotelarskich i żłobka.

Łącznie pobrano 60 próbek wody z instalacji wody ciepłej, z czego przekroczenia mikrobiologiczne stwierdzono w 1 próbce. W związku z powyższym wydano 1 decyzję administracyjną.

Ryc. 5. Ocena skażenia próbek wody pobranych z instalacji wody ciepłej w kierunku bakterii *Legionella spp.*

Na podstawie analizy pobranych w 2024 roku próbek wody stwierdza się, iż dla miejskiej sieci wodociągowej próbki kwestionowane stanowią 6% ogółu pobranych próbek. Porównując powyższe dane z rokiem 2023 stwierdza się, iż procent przekroczeń w pobieranych próbkach wody utrzymuje się na stosunkowo stałym poziomie.

Na dzień 31.12.2024 r. stwierdzono stabilność parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia rozprowadzanej przez miejską sieć wodociągową oraz wody produkowanej i rozprowadzanej przez Stację Uzdatniania Wody.

5. Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży

W 2024 roku na terenie miasta Ruda Śląska w ewidencji znajdowały się 193 placówki nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży (154 placówki stałe i 39 sezonowych).

Tab.9. Nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi w roku 2024

Rodzaj placówek będących w ewidencji	Liczba placówek będących w ewidencji	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli
Żłobki i kluby dziecięce	19	16	20
Przedszkola i inne formy przedszkolne	35	22	25
Szkoły podstawowe	29	21	34
Licea ogólnokształcące	7	3	8
Zespoły szkół	10	8	16
Szkoły policealne	2	0	0
Szkoły wyższe	1	0	0
Placówki kształcenia ustawicznego	4	2	3
Warsztaty szkolne	8	2	2
Placówki opiekuńczo – wychowawcze całodobowe	7	4	4
Placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego	10	7	7
Placówki wychowania pozaszkolnego	22	7	8
Placówki sezonowe	39	24	24
Ogółem	193	116	151

Łącznie przeprowadzono 151 kontroli z czego w 127 placówkach szkolno-wychowawczych i w 24 placówkach sezonowych. W nadzorowanych obiektach realizowano zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu technicznego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w przedszkolach, szkołach, placówkach pobytu dziennego oraz placówkach wypoczynku.

Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w zakładach nauczania i wychowania było:

- egzekwowanie bieżącej czystości i warunków do utrzymania higieny,
- nadzorowanie stanu technicznego pomieszczeń i otoczenia,
- sprawdzanie przestrzegania przepisów dotyczących substancji i preparatów chemicznych,
- sprawdzanie przestrzegania przepisów dotyczących zakazu palenia tytoniu,
- ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci oraz higieniczna ocena rozkładów zajęć w wybranych obiektach,
- ocena sytuacji w zakresie posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy,
- ocena organizacji i przebiegu akcji wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Żłobki i kluby dziecięce

Na terenie działalności PPIS w Rudzie Śląskiej w roku 2024 funkcjonowało 19 żłobków i klubów dziecięcych z których skontrolowano 16, w których łącznie opiekę otrzymało 525 dzieci. Wszystkie skontrolowane placówki funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu oraz utrzymanych w dobrym stanie technicznym. Warunki do utrzymania higieny w żłobkach i klubach dziecięcych poddanych kontroli oceniono jako prawidłowe, wszystkie placówki posiadały dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz były wyposażone w środki higieny osobistej.

Przedszkola

W roku sprawozdawczym spośród 35 placówek przedszkolnych i innych form wychowania przedszkolnego będących pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej skontrolowano 22. W placówkach tych przebywało 2450 dzieci.

Wszystkie skontrolowane przedszkola zapewniły właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. Pomieszczenia sanitarne wyposażone były w środki higieny osobistej (mydło, papier, ręczniki), zapewniono ciepłą i zimną wodę przy wszystkich umywalkach, stan techniczny urządzeń sanitarnych był właściwy. W skontrolowanych przedszkolach stwierdzono zachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych.

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2024 roku w wybranych placówkach dokonano oceny dostosowania mebli przedszkolnych do wzrostu dzieci. Zmierzono 94 stanowiska w 5 oddziałach z 2 przedszkoli. Przeprowadzona analiza pomiarów wykazała, że dzieci przedszkolne korzystały ze stanowisk dostosowanych do ich wzrostu. Oznakowanie mebli było zgodne z obowiązującymi normami w tym zakresie.

Nieprawidłowości w stanie sanitarno-higienicznym i technicznym stwierdzono w 3 przedszkolach. Dotyczyły one nieprawidłowego stanu ścian i sufitów w salach zajęć dla dzieci, złego stanu technicznego płytek podłogowych i ścian w pomieszczeniach higieniczno – sanitarnych dla dzieci oraz w przypadku jednego z przedszkoli nieprawidłowego stanu leżaków dla dzieci.

Na stwierdzone podczas kontroli uchybienia, wydano 3 decyzje administracyjne.

Szkoły

Na ogólną liczbę 48 szkół funkcjonujących na terenie miasta Ruda Śląska skontrolowano 32. Placówki te zapewniły opiekę oraz naukę 11890 dzieciom i młodzieży. W skontrolowanych szkołach niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny stwierdzono w 13 placówkach. W jednej szkole podczas kontroli stwierdzono brak dostępu

do bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniach higieniczno - sanitarnych dla uczniów. Pozostałe skontrolowane placówki zapewniały odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej, tzn. dostęp do bieżącej ciepłej wody przy umywalkach, mydła w płynie w dozownikach, elektrycznych suszarek do suszenia rąk bądź papierowych ręczników, papieru toaletowego w kabinach ustępowych lub w ich obrębie. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych były zachowane we wszystkich skontrolowanych szkołach.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas przeprowadzonych w szkołach kontroli dotyczyły:

- nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ścian i sufitów oraz podłóg w pomieszczeniach szkolnych,
- złego stanu technicznego nawierzchni boisk sportowych,
- złego stanu technicznego mebli edukacyjnych,
- niewłaściwego stanu technicznego oświetlenia w pomieszczeniach,
- złego stanu schodów wejściowych do szkoły,
- niewłaściwego stanu leżaków dla dzieci,
- braku dostępu do ciepłej bieżącej wody.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami ogółem wydano 14 decyzji administracyjnych.

W przypadku jednej z placówek wydano zalecenia pokontrolne.

W roku 2024 wzorem lat ubiegłych prowadzono nadzór nad sytuacją w zakresie posiadania przez szkoły substancji i preparatów chemicznych w szkolnych pracowniach. W skontrolowanych w tym zakresie 12 szkołach stwierdzono posiadanie przez nie substancji chemicznych i ich mieszanin. Przeprowadzone kontrole wykazały, że we wszystkich pracowniach znajdowały się aktualne spisy substancji chemicznych i ich mieszanin oraz karty charakterystyki, substancje te były prawidłowo oznakowane oraz przechowywane.

W ramach nadzoru sanitarnego oceniono warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w 30 szkołach. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- 25 szkół posiadało szkolny zespół sportowy z boiskiem,
- 3 szkoły posiadały zespół sportowy bez boiska,
- 2 szkoły posiadały salę gimnastyczną z boiskiem.

Ponadto 2 szkoły nie posiadały własnej infrastruktury sportowej, w ramach zajęć wychowania fizycznego korzystały z pobliskich obiektów sportowych tj. hal sportowych i boisk należących do Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rudzie Śląskiej.

Podczas kontroli bloków sportowych szczególną uwagę zwrócono na problem niewykorzystywania umywalni i natrysków po planowych zajęciach wychowania fizycznego. Pomimo, iż natryski były czynne w 26 skontrolowanych szkołach to aż w 17 uczniowie nie wykorzystywali urządzeń natryskowych w ogóle, w 7 natryski używane były sporadycznie

po zajęciach wychowania fizycznego a w 2 uczniowie korzystali z natrysków tylko po dodatkowych zajęciach sportowych.

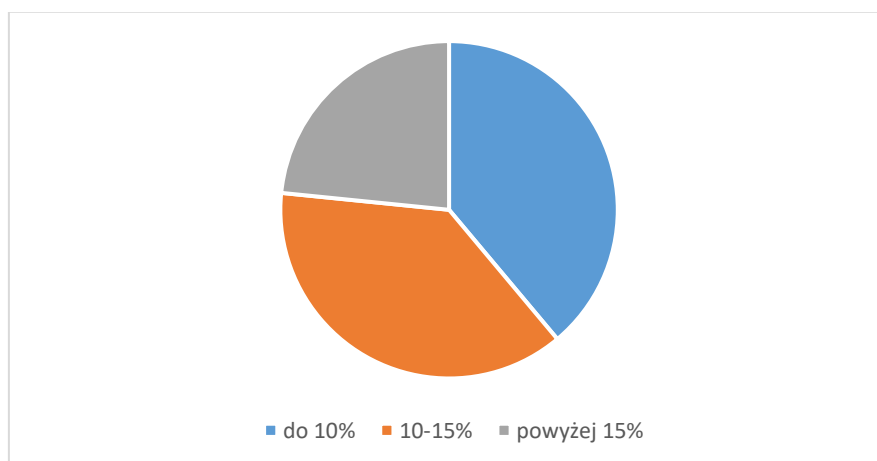
Ergonomia w szkole

W roku sprawozdawczym dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Ogółem skontrolowano 24 oddziały w 4 placówkach, gdzie oceniono 425 stanowisk. Analiza wykonanych pomiarów wykazała, że uczniowie korzystali ze stanowisk pracy dostosowanych do ich wzrostu. Dyrektorzy coraz większą uwagę przywiązują do prawidłowych stanowisk pracy swoich uczniów. W tym celu nauczyciele dokonują pomiarów wysokości stołów, krzeseł i samych uczniów i na tej podstawie organizują ich stanowiska nauki. Podczas oceny mebli w placówkach oświatowych zwracano uwagę na dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci i uczniów, oznakowanie mebli, odpowiednie zestawienie mebli i ich stan techniczny oraz posiadanie przez nie certyfikatu.

Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

W 2024 roku przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 16 oddziałach 4 placówek szkolnych, w których badaniom poddano 257 uczniów. Zgodnie z arkuszem badań w tym zakresie stwierdzono, że:

- wagę tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia stwierdzono u 100 uczniów (38,9%),
- wagę tornistra w zakresie 10-15% masy ciała ucznia stwierdzono u 97 uczniów (37,7%),
- wagę tornistra w zakresie większym niż 15% masy ciała ucznia stwierdzono u 60 uczniów (23,4%).

Ryc. 6. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w mieście Ruda Śląska w 2024 roku

W wyniku stwierdzonych uchybień w powyższym zakresie dyrektorów placówek zobowiązano do wdrożenia działań naprawczych, w tym przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i rodziców dzieci.

Podczas dokonywania pomiarów uczniów i ich tornistrów/plecaków prowadzono działania edukacyjne w formie krótkich pogadanek dotyczących problemu ciężkich tornistrów/plecaków.

Analiza tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach

Jednym z zadań dotyczących nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania jest prawidłowe planowanie nauki i odpoczynku. Higieniczną ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych przeprowadzono w 65 oddziałach z 4 szkół. W wyniku oceny nie stwierdzono nieprawidłowości. Analiza za lata 2023-2024 wskazuje, iż rozkłady zajęć były prawidłowo konstruowane, z zachowaniem zasady, iż zajęcia rozpoczynają się o tej samej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami nie jest większa niż 1 godzina i różnice liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie są większe od 1 godziny. Ponadto rozkłady zajęć lekcyjnych uwzględniały zalecenia w zakresie różnorodności zajęć w każdym dniu oraz wypoczynku między lekcjami.

Profilaktyczna opieka zdrowotna w szkołach

Analogicznie do lat ubiegłych, w roku 2024 pracownik Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rudzie Śląskiej dokonał oceny warunków sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach różnego typu. Na 32 skontrolowane szkoły, 31 posiadało gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej do własnej dyspozycji. W przypadku jednej ze szkół profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami świadczona była poza terenem placówki. Podczas kontroli w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zwracano szczególną uwagę na spełnianie wymogów dotyczących: wymaganej powierzchni, zapewnienia dostępu do ciepłej i zimnej wody oraz mydła w płynie, ręczników papierowych i środków do dezynfekcji rąk, zabezpieczenia przed zawilgoceniem ścian przy umywalkach, stosowanych materiałów wykończeniowych ścian i podłóg które umożliwiają mycie i dezynfekcję powierzchni.

W trakcie sprawowanego nadzoru bieżącego nad gabinetami opieki zdrowotnej stwierdzono, iż wszystkie gabinety funkcjonowały zgodnie z wymogami technicznymi, gabinety utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i wyposażone w niezbędny sprzęt medyczny.

Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży

W roku 2024 do bazy Ministerstwa Edukacji Narodowej na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej zostało zgłoszonych 39 turnusów, w tym 28 turnusów dotyczących wypoczynku letniego i 11 turnusów wypoczynku zimowego. Podczas wypoczynku zimowego i letniego przeprowadzono ogółem 24 kontrole, w tym 9 w okresie ferii zimowych i 15 w okresie wakacji letnich.

W skontrolowanych placówkach wypoczynku łącznie brało udział 687 uczestników (478 podczas wypoczynku letniego i 209 podczas wypoczynku zimowego).

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na:

- stan sanitarno-techniczny budynków i pomieszczeń,
- liczbę i stan techniczny urządzeń sanitarnych,
- stan sanitarny pomieszczeń przeznaczonych dla uczestników wypoczynku.

W roku sprawozdawczym nie wydano decyzji o zamknięciu całości lub części obiektu, w którym odbywał się wypoczynek dzieci i młodzieży.

Wypoczynek w miejscu zamieszkania wzorem lat ubiegłych organizowany był w formie półkolonii przez prywatnych przedsiębiorców.

Nadzór nad wypoczynkiem został wzmocniony działaniami edukacyjno-informacyjnymi na temat bezpiecznych ferii. W formie elektronicznej i papierowej przekazywano broszury dotyczące bezpiecznego wypoczynku.

Szkoły wyższe

Na terenie miasta Ruda Śląska funkcjonuje 1 uczelnia wyższa niepubliczna, zlokalizowana w 1 obiekcie. Z uwagi na kontrolę w 2023 roku, nie zaplanowano kontroli placówki na rok 2024.

Podsumowanie

W roku 2024 wydano 17 decyzji administracyjnych zmierzających do poprawy warunków sanitarno-higienicznych i technicznych, a tym samym warunków nauczania w placówkach oświatowo-wychowawczych. W roku sprawozdawczym wyegzekwowano łącznie 9 decyzji administracyjnych. Zakres prac związany z poprawą warunków technicznych w szkołach, w poszczególnych placówkach był zróżnicowany, w jednych szkołach przeprowadzono kompleksowe remonty, w innych doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego jedynie najbardziej zniszczone sale i wykonywano najpilniejsze remonty. Ogólny stan sanitarno-higieniczny i techniczny w placówkach oświatowo-wychowawczych w

porównaniu z rokiem ubiegłym uległ nieznacznej poprawie, a w celu jego dalszej i sukcesywnej poprawy konieczne jest stałe prowadzenie bieżącego nadzoru.

6. Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami

Nadzór bieżący nad zakładami pracy

W roku 2024 nadzorem Sekcji Higieny Pracy objęto 288 zakładów pracy, w których zatrudnionych jest 20405 pracowników.

Zdecydowaną większość nadzorowanych zakładów (75,7 %) stanowiły mikro i małe przedsiębiorstwa, zatrudniające do 49 pracowników.

Tab. 10. Rozkład branż z największym zatrudnieniem.

Branża	Zatrudnienie
wydobywanie węgla kamiennego	5126 osób
handel hurtowy i detaliczny	2038 osób
podmioty wykonujące działalność leczniczą	2024 osoby
produkcja artykułów spożywczych	1924 osoby
produkcja metali i wyrobów metalowych	1916 osób
magazynowanie i działalność usługowa	1331 osób
budownictwo	792 osoby
naprawa pojazdów samochodowych	530 osób
administracja publiczna na rzecz całego społeczeństwa	515 osób
produkcja mebli	439 osób

W roku 2024 skontrolowano 111 zakładów pracy. O 29 zakładów więcej niż w roku 2023.

Pracownicy Sekcji przeprowadzili 136 kontroli sanitarnych. Zanotowano wzrost liczby kontroli w porównaniu do roku 2023, w którym przeprowadzono 105 kontroli. Nieprawidłowości stwierdzono w 29 zakładach. W roku 2023 nieprawidłowości stwierdzono w 24 zakładach.

Tab.11. Nieprawidłowości stwierdzane w skontrolowanych zakładach.

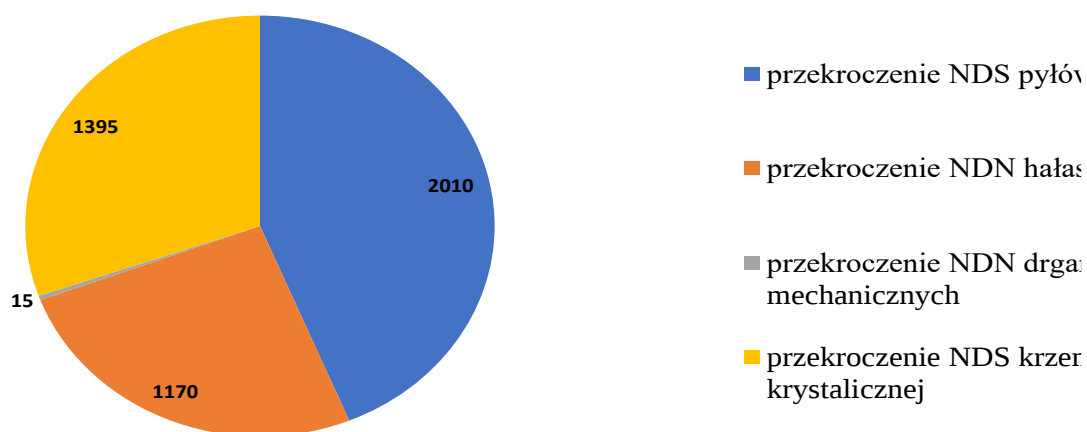
Nieprawidłowości w zakresie:	Liczba zakładów
przekroczenia NDS i NDN	3
brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych	12

brak rejestru czynników szkodliwych	8
brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego	4
brak aktualnych badań lekarskich	1
zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń	12
uchybień w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin	1
uchybień w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi	9

W celu wyeliminowania nieprawidłowości w 2024 roku wydano 43 decyzje administracyjne. Łączna liczba nakazów w wydanych decyzjach wynosiła 99. Nie wydano decyzji unieruchamiających stanowisko /oddział/ zakład pracy.

W roku 2023 wydano 40 decyzji administracyjnych, zawierających łącznie 139 nakazów.

Ogółem w warunkach przekroczenia NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia pracowało 2497 osób, to jest o 367 osób mniej niż w roku 2023.

Ryc. 7. Liczba pracowników narażonych, pracujących w warunkach przekroczenia NDS i NDN w 2024 r.

W przypadkach, kiedy z przyczyn wynikających z technologii nie jest możliwe obniżenie poziomu ekspozycji na hałas lub drgania mechaniczne, pracodawcy podejmują działania techniczne i organizacyjne zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne:

- ograniczenie czasu narażenia oraz liczby osób narażonych na hałas przez wprowadzenie zmian w organizacji pracy,
- udostępnienie środków ochrony indywidualnej zapewniających właściwy poziom tłumienia oraz nadzorowanie prawidłowości ich stosowania.

Strefy, w których wielkości charakteryzujące hałas w środowisku pracy przekraczają wartości NDN są oznaczone znakami bezpieczeństwa.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi

W ewidencji PSSE w Rudzie Śląskiej w roku 2024 znalazły się 52 zakłady pracy, w których występuje narażenie na działanie czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych. W tej grupie w roku sprawozdawczym skontrolowano 18 zakładów. W stosunku do roku 2023, zanotowano wzrost liczby zakładów, w których występuje narażenie na działanie czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych o 21. Powodem jest zmiana przepisów prawnych, włączających obowiązki dla pracodawców w zakresie substancji reprotoksycznych (działające szkodliwie na rozrodczość) kategorii 1A lub 1B.

Dodatkowo stwierdzano zakłady, które prowadzą procesy technologiczne, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (wprowadzone przepisami prawa w latach 2020-2021):

- prace związane z narażeniem na pył drewna.
- prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy.
- prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika.
- prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla.

W skontrolowanych zakładach zatrudnionych było 211 pracowników w narażeniu na czynniki rakotwórcze. Przeprowadzonych zostało 18 kontroli, dotyczących spełnienia przez pracodawców obowiązków wynikających z Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1126).

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- brak rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami,

czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,

- brak przekazania informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach.

- nieaktualna ocena ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, na których występują substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W ramach prowadzonego nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu oraz stosującymi substancje i mieszaniny niebezpieczne/stwarzające zagrożenie przeprowadzono 68 kontroli. Na nadzorowanym terenie znajdowało się 46 podmiotów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny, z czego zdecydowaną większość (42 podmioty) stanowili dystrybutorzy, 2 importerów, 2 formulatorów. Przeprowadzono 12 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu (z czego 7 dotyczyło produktów biobójczych, 1 prekursorów kat. 2) oraz 62 kontrole w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin.

Jedna kontrola wykazała nieprawidłowości dotyczące braku karty charakterystyki dla produkowanej mieszaniny chemicznej.

Na nadzorowanym terenie nie odbywa się produkcja prekursorów kategorii 2. Od roku 2023 jeden przedsiębiorca prowadzi sprzedaż prekursora kategorii 2, podkategorii 2B – nadmanganian potasu.

W hurtowniach materiałów budowlanych wprowadzane są do obrotu prekursory kategorii 3 (preparaty zawierające aceton i toluen).

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W ramach nadzoru nad kosmetykami przeprowadzono urzędowy pobór kosmetyków. Pobrano do badań fizykochemicznych 3 próbki kosmetyków.

Przeprowadzono 11 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi.

Środki zastępcze

W roku 2024 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rudzie Śląskiej nie wpłynęła żadna interwencja oraz nie odnotowano żadnego punktu sprzedaży środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Nie nałożono żadnej decyzji administracyjnej w zakresie tzw. „dopalaczy”.

Z uwagi na brak kontroli i postępowań administracyjnych w zakresie środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych w 2024 r. nie zaistniała konieczność uzupełniania przez Sekcję Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami systemu SMIOD (System Monitorowania Informacji o Dopalaczach).

W roku 2024 do PSSE w Rudzie Śląskiej nie wpłynęły żadne informacje dotyczące zatruć, spowodowanych środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, nad którymi nadzór sprawuje Inspekcja Sanitarna.

Otrzymano 4 informacje o zatruciu mieszkańców miasta fentanylem, który jest środkiem odurzającym grupy I-N. Poniżej w tabeli przedstawiono istotne informacje dotyczące zatruć.

Tab. 12. Zatrucia środkami odurzającymi w 2024 roku.

Płeć	Wiek	Hospitalizacja powyżej 24 godzin	Wskazanie substancji/produktu
męska	15	tak	fentanyl
żeńską	16	tak	fentanyl
męska	11	tak	fentanyl
męska	8	tak	fentanyl

Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

Ekspozycja na działanie szkodliwych czynników biologicznych należących do 2 i 3 grupy zagrożenia występuje w 54 zakładach, z czego w roku sprawozdawczym skontrolowano 17 zakładów. W skontrolowanych zakładach ogółem na szkodliwe czynniki biologiczne narażonych było 1553 pracowników, z czego 1331 osób na szkodliwe czynniki biologiczne grupy 3.

W roku 2024 nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie szkodliwych czynników biologicznych.

Na nadzorowanym terenie występuje 1 zakład pracy, w którym występuje zamierzone użycie czynnika biologicznego (szczepki wzorcowe: *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*,

Pseudomonas aeruginosa, *Klebsiella pneumoniae*, *Enterococcus faecalis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae*). Mikroorganizmy te są wykorzystywane podczas kontroli podłoża do oznaczeń mikrobiologicznych.

Interwencje

W roku 2024 rozpatrzono 2 interwencje dotyczące:

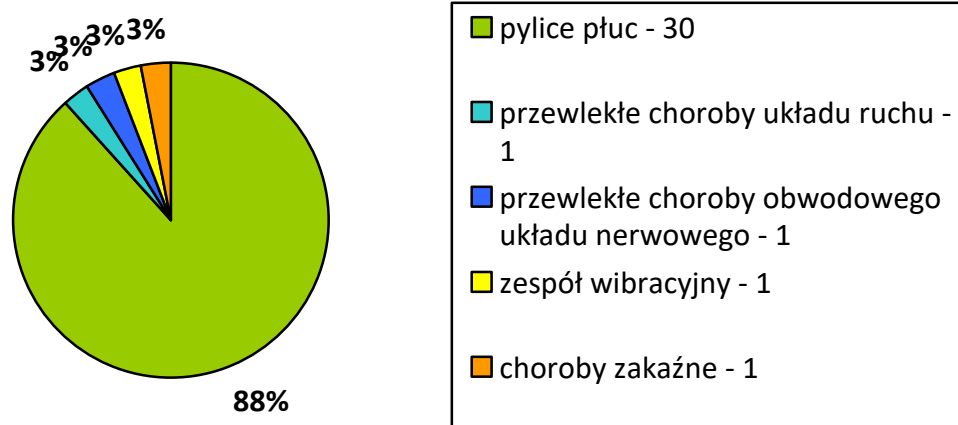
- nieprzestrzegania warunków higieniczno-sanitarnych w budynkach ulicznych kiosków,
 - bytowania gołębi w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych dla pracowników (niewłaściwe zabezpieczenie okien, widoczne odchody, ptasie pióra, pojawienie się insektów).
- Tylko 1 interwencja w zakresie bytowania ptactwa została uznana za zasadną. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadzili kontrolę sanitarną w tym zakresie.

Postępowanie w sprawach chorób zawodowych

Tabela 13. Rozkład postępowań w sprawach chorób zawodowych z lat 2019 - 2024:

	decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej	decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej
2019 r.	14	45
2020 r.	38	61
2021 r.	29	56
2022 r.	34	36
2023 r.	36	38
2024 r.	30	29

W roku 2024 w Rudzie Śląskiej stwierdzono 34 przypadki chorób zawodowych, o 4 mniej niż w roku poprzednim. Poniżej przedstawiono dane dotyczące występujących chorób zawodowych.

Ryc. 7. Choroby zawodowe stwierdzone w 2024 r.

7. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie na etapie planowania i realizacji inwestycji właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie ich eksploatacji nie powodowały one zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia ludzi.

W roku 2024 przeprowadzono łącznie 74 kontrole, wydano 10 opinii sanitarnych w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz wydano 94 decyzje płatnicze.

Tab. 14. Opinie i uzgodnienia wydane przez Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Rodzaj wydanych stanowisk	Ilość wydanych stanowisk	
	2024 r.	2023 r.
opinia sanitarna dotycząca zaopiniowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	1	1
opinia sanitarna co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	10	8
uzgodnienie dokumentacji projektowej	23	15
opinia sanitarna dopuszczająca do użytkowania obiekty budowlane	71	50
decyzja płatnicza	94	65

W 2024 r. liczba zajętych stanowisk w związku z działalnością kontrolną prowadzoną w zakresie nadzoru zapobiegawczego wynosiła 76, (w tym 2 po kontrolach w roku 2023), co w porównaniu z rokiem 2023, w którym liczba ta wynosiła 52, stanowi wzrost o ok. 46%.

W 2024 r. łączna liczba zajętych stanowisk w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynosiła 142.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- prawidłowy układ funkcjonalno-użytkowy pomieszczeń,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań technicznych.

Przedsięwzięcia, dla których wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2024r. organy właściwe do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zwracały się 10 razy o wydanie opinii co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby o określenie zakresu raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wydano 10 opinii co do konieczności, bądź braku konieczności przeprowadzenia oceny o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko:

- w 4 przypadkach sprawy dotyczyły budowy obiektów produkcyjno - magazynowych,
- w 2 przypadkach sprawy dotyczyły budowy stacji paliw płynnych,
- w 1 przypadku sprawa dotyczyła budynku blacharsko lakierniczego z myjnią,
- w 1 przypadku sprawa dotyczyła magazynu energii elektrycznej,
- w 1 przypadku sprawa dotyczyła budowy farmy fotowoltaicznej,
- w 1 przypadku sprawa dotyczyła przebudowy wodociągów magistralnych.

Do ciekawszych opiniowanych w 2024 r. inwestycji na terenie Rudy Śląskiej zaliczyć można: budowę zespołu magazynowo- usługowego z segmentami socjalno-administracyjnymi, towarzyszącą infrastrukturą, w tym zespołami parkingów w rejonie ul. Bukowej oraz Alei Rodziny Gürtlerów, budowę hali magazynowo-produkcyjnej wraz z zaplecami socjalno-biurowymi oraz infrastrukturą techniczną towarzyszącą oraz budowę budynku blacharsko-lakierniczego z myjnią wraz z zagospodarowaniem terenu w Rudzie Śląskiej przy ul. Szyb Barbary 3.

Przy uzgadnianiu największą uwagę zwracano na: rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia ze szczególnym uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej oraz zabezpieczenie terenów zabudowy mieszkaniowej i chronionej na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przed niekorzystnym wpływem przedsięwzięć na etapie eksploatacji oraz na etapie realizacji; gospodarkę wodno-ściekową, gospodarkę odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi; właściwą organizację prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań technicznych. Na etapie opiniowania inwestycji w 2024 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej nie wpłynęły żadne protesty stron postępowania i mieszkańców.

Uzgadnianie dokumentacji projektowej

Uzgadnianie lub opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej oraz żywieniowo-żywnościowe.

W 2024 r. największy procentowy udział zaopiniowanych inwestycji dotyczył zakładów fryzjersko-kosmetycznych i odnowy biologicznej (52%), obiektów edukacji (17%) oraz obiektów żywieniowo-żywnościowych (13%).

W 2024 roku liczba uzgodnionych projektów wzrosła o 53% w stosunku do roku 2023. Uzgodnienia dotyczyły:

- 12 zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, salonów tatuażu, odnowy biologicznej itp.,
- 4 oddziałów przedszkolnych w szkołach,
- 2 sanitariatów w budynkach publicznych,
- 2 sklepów spożywczych,
- 1 gabinetu lekarskiego,

- 1 klubu osiedlowego,
- 1 magazynu spożywczego.

W związku z uzgadnianiem dokumentacji projektowej największym problemem były projekty, które nie spełniały wymogów oraz nie opierały się na aktualnych przepisach prawnych.

Obiekty dopuszczone do użytkowania

We współpracy z komórkami nadzoru bieżącego uczestniczono w 74 kontrolach. Spośród wszystkich, 69 kontroli wiązało się z dopuszczeniem obiektów do użytkowania, a następnie wydaniem opinii. Wydano również 2 opinie sanitarne po kontrolach przeprowadzonych pod koniec roku 2023.

Przedmiotem wydania opinii były następujące obiekty, które zostały dopuszczone do użytkowania:

- 15 opinii - sklepy spożywcze, piekarniczo-cukiernicze, monopolowe oraz mięsne,
- 14 opinii - zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, salony tatuażu, odnowy biologicznej i obiekty rehabilitacji,
- 9 opinii - budynki magazynowo-produkcyjne wraz z pomieszczeniami biurowymi i socjalnymi,
- 7 opinii - punkty gastronomiczne, bary, puby, restauracja, pizzeria, kawiarnia, lodziarnia,
- 3 opinie - gabinety lekarskie i przychodnia,
- 2 opinie - szkoły,
- 2 opinie - drogerie,
- 2 opinie - budynki usługowo-handlowe,
- 2 opinie - stacja obsługi pojazdów,
- Po 1 opinii dla: żłobka, magazynu produktów spożywczych, zaplecza szatniowego przy boisku, pokoi gościnnych, sali animacyjnej dla dzieci, budynku mieszkalno - usługowego, domu dziennego pobytu dla osób starszych, pomieszczeń kuchennych w szkole podstawowej, kuchni w SPA, pracowni rezonansu magnetycznego, sanitariatu w sali zabaw, pomieszczeń przeznaczonych na Lokalne Centrum Tradycji, pomieszczeń biurowych, inwestycji związanej z gospodarką odpadami, przebudowy marketu budowlanego.

W związku z odbiorami obiektów największym problemem było słabe przygotowanie obiektów do odbioru, co wiązało się z koniecznością dokonania kolejnej kontroli. W 2024 r. najslabiej przygotowane do odbioru były: żłobek, pizzeria, pub, dom dziennego pobytu dla osób starszych oraz pomieszczenia kuchenne w szkole podstawowej.

Ciekawymi obiektami powstałymi na terenie miasta Ruda Śląska w 2024 roku były: punkt sprzedaży samochodów ciężarowych, w tym: budynek sprzedaży wraz z halą serwisową przy al. Rodziny Gürtlerów 73; centrum magazynowo - logistyczne wysokiego składowania w zakresie hali A wraz z niezbędną infrastrukturą i zagospodarowaniem przy ul. Kokota dz. nr 1266/994; budynek Szkoły Podstawowej nr 17 przy ul. Szkolnej 22 wraz z zagospodarowaniem terenu; poradnia stomatologiczna Szpakmed Stomatologia przy ul. Tunkla 112 A; budynek usługowy z częścią produkcyjno-magazynową przy ul. Szyb Walenty 104; zaplecze kuchenne w Szkole Podstawowej nr 17 przy ul. Szkolnej 22; klub fitness Just Gym na I i II piętrze budynku przy ul. 1 Maja; pizzeria „Mijo” przy ul. Joanny 14A; budynek kontenerowy pracowni rezonansu magnetycznego wraz z łącznikiem do segmentu A budynku Szpitala Miejskiego mieszczącego się przy ul. Wincentego Lipa 2.

8. Promocja zdrowia i komunikacja społeczna

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rudzie śląskiej podejmuje zgodnie z planem pracy zadania z zakresu promocji zdrowia mające na celu przede wszystkim potęgowanie zdrowia oraz ograniczanie narażenia na czynniki powodujące obniżenie potencjału zdrowotnego. W 2024 roku podejmowano liczne działania, które wynikały z realizacji zadań o zasięgu krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Poniżej przedstawiono szczegółowe dane, dotyczące liczby podmiotów uczestniczących (szkół, przedszkoli i innych) oraz liczby bezpośrednio wyedukowanych odbiorców (dzieci, młodzieży, dorosłych).

Informacja dotycząca realizacji interwencji programowych i nieprogramowych na terenie miasta Ruda Śląska w 2024 roku

Tab. 15. Interwencje programowe krajowe i wojewódzkie realizowane na terenie miasta Ruda Śląska.

Lp.	Tytuł programu	Zasięg programu (krajowy, wojewódzki)	Liczba podmiotów realizujących	Liczba odbiorców
1.	Trzymaj Formę!	krajowy	19	3758
2.	Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS	krajowy	9	4608
3.	Bieg po zdrowie	wojewódzki	9	579
4.	ARS, czyli jak dbać o miłość?	wojewódzki	6	1547
5.	Skąd się biorą produkty ekologiczne	wojewódzki	22	2455
6.	Czyste powietrze wokół nas	wojewódzki	22	2716
7.	Podstępne WZW- program profilaktyki WZW typu: A,B i C	wojewódzki	8	1365
8.	Znamie! Znam je?	wojewódzki	9	1797

9.	Klub Zdrowego Przedszkolaka	wojewódzki	22	3334
10.	Smak życia, czyli debata o dopalaczach	wojewódzki	16	987
11.	Wybierz życie – Pierwszy krok	wojewódzki	9	5085
Ogółem:			151	28231

Tab. 16. Interwencje nieprogramowe realizowane na terenie miasta Ruda Śląska.

Lp.	Rodzaj i tytuł interwencji w zakresie:	Zasięg interwencji	Liczba podmiotów realizujących	Liczba odbiorców
1.	Profilaktyka palenia tytoniu, w tym: Światowy Dzień Bez tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia	krajowy	24	11601
2.	Profilaktyka używania alkoholu	powiatowy	1	12
3.	Światowy Dzień Zdrowia	krajowy	1	52
4.	Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania	powiatowy	17	10090
5.	Profilaktyka zatruc grzybami (bezpieczne grzybobranie)	wojewódzki	5	1694
6.	Profilaktyka grypy	powiatowy	14	3557
7.	Promocja higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia	powiatowy	5	1354
8.	Promocja szczepień ochronnych (w tym „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, „Europejski Tydzień Szczepień”)	wojewódzki	15	12436
9.	Profilaktyka chorób nowotworowych	powiatowy	15	7389
10.	Profilaktyka wszawicy	powiatowy	16	7155
11.	Profilaktyka chorób zakaźnych, w tym chorób odzwierzęcych–gruźlica, meningokoki, wirusowe zapalenia wątroby B,C, kleszczowe zapalenie mózgu i inne	powiatowy	14	6286
12.	Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach; Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach	krajowy	15	7515
13.	Promocja zdrowia psychicznego	powiatowy	1	631
14.	Akcja „Bezpieczne ferie 2024”	wojewódzki	4	2006
15.	Akcja „Bezpieczne wakacje 2024”	wojewódzki	17	6012
16.	Profilaktyka niekorzystnych skutków zdrowotnych wynikających z nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV – „Łap słońce z głową”	wojewódzki	17	21273

17.	Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu środków psychoaktywnych wśród młodzieży – Nowe Narkotyki. Nowe Zagrożenia”	wojewódzki	36	20934
18.	Projekt KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnienia od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” w tym kampania społeczna „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”	krajowy	13	6290
19.	Profilaktyka wad postawy ph. „Lekki tornister”	wojewódzki	7	1221
20.	Kampania „Wybieraj bezpieczną żywność” w ramach EFSA	krajowy	4	1099
21.	Wojewódzka kampania informacyjna „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”	wojewódzki	32	12796
22.	Światowy Dzień Higieny Rąk, w tym prawidłowe mycie rąk	krajowy	23	8958
23.	Kampania rządowa- bezpłatne szczepienia dzieci 12 i 13 letnich przeciw HPV	krajowy	9	1356
24.	Kampania Komisji Europejskiej „United in Protection”	krajowy	1	559
25.	Kampania #PlantHealth4Life	krajowy	1	1054
26.	Akcja #WybierzZdrowie	wojewódzki	11	2756
Ogółem:			318	156086

Dodatkowo na terenie miasta uczestniczono w akcjach organizowanych przez inne podmioty. Uczestnictwo to polegało na wygłaszaniu prelekcji, organizacji stanowisk promocji zdrowia oraz prezentowaniu z alko i narkogogli, które osobom korzystającym uzmysławiają jak zaburzona jest percepcja po użyciu alkoholu i narkotyków.

Działania te podejmowano z następującymi podmiotami:

- Klubami Seniora, Kołami Emerytów i Rencistów realizacja wykładów dla osób 60+, nt. antybiotykoodporności, profilaktyki grypy, szczepień, chorób odkleszczowych oraz palenia tytoniu;
- Szkołą Podstawową Sportową nr 15 i Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Rudzie Śląskiej podczas imprezy plenerowej „Bieg Wiewiórki” gdzie PSSE w Rudzie Śląskiej zorganizowała stanowisko promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień;
- Placówkami przedszkolnymi oraz szkolnymi w ramach akcji profilaktycznych, dotyczących między innymi higieny rąk, środków psychoaktywnych oraz chorób odkleszczowych;
- Szpitalem Miejskim w Rudzie Śląskiej oraz policją, w zakresie spotkań z młodzieżą szkół podstawowych i ponadpodstawowych w ramach akcji „Nowe Narkotyki. Nowe Zagrożenia”,. Dodatkowo uczestnictwo w eventach szpitalnych gdzie PSSE w Rudzie Śląskiej organizowała stanowisko promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień;
- Rudzkim Stowarzyszeniem Inicjatyw Niebanalnych, Domem Kultury, Parkiem Wodnym Aquadrom, Stowarzyszeniem Św. Filipa Nereusza oraz przedsiębiorcami niepublicznymi

podczas trwania zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. Wygłaszano liczne pogadanki nt. bezpiecznego i zdrowego wypoczynku;

- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie przy realizacji wykładów, prezentacji dla podopiecznych i pracowników placówek, nt. bezpieczeństwa żywności;
- Miejską Biblioteką Publiczną – Filia nr 18, Powiatowym Urzędem Pracy, Szpitalem Miejskim, MOSiR, Fundacją Unia Bracka- Przychodnia Bracka, Śląskim Teatrem Impresaryjnym oraz Przychodnią Specjalistyczną SP ZOZ ul. Niedurnego 50d podczas organizacji imprez, eventów na terenie miasta, skierowanych do ogółu społeczeństwa;
- Powiatowym Urzędem Pracy przy realizacji wykładów, prezentacji dla osób poszukujących pracy nt. antybiotykoodporności, szczepień, profilaktyki grypy, chorób odkleszczowych oraz palenia papierosów;
- szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi podczas eventów (dni otwarte, festyny szkolne) gdzie PSSE w Rudzie Śląskiej organizowała stanowisko promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień.

Ponadto w 2024 roku przeprowadzono w placówkach oświatowych 12 wizytacji oceniających realizację programów edukacyjnych. Zaplanowano 12 wizytacji, z czego zrealizowano wszystkie, zgodnie z planem. Dokonano wizytacji i oceny programów: ARS, czyli jak dbać o miłość, Podstępne WZW, Znamię. Znam je?, Trzymaj Formę, Bieg po Zdrowie, Klub Zdrowego Przedszkolaka.

Działania prozdrowotne były również prowadzone w wykorzystaniem mediów społecznościowych portalu Facebook oraz X. Propagowanie takich informacji przyczynia się do umacniania zdrowia naszych mieszkańców.

Podsumowanie

Na podstawie nadzoru prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej należy stwierdzić iż w zakresach:

- zachorowań na choroby zakaźne,
- realizacji szczepień ochronnych,
- stanu sanitarno-higienicznego podmiotów leczniczych,
- stanu sanitarno-higienicznego podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej,
- stanu sanitarno-higienicznego obiektów komunalnych oraz obiektów sektora „beauty”
- stanu sanitarno-higienicznego placówek nauczania i wychowania oraz bezpieczeństwa wypoczynku dzieci i młodzieży,
- stanu sanitarno-higienicznego obiektów branży żywności i żywienia,
- jakości wody i żywności przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

-bezpieczeństwa pracowników na stanowiskach pracy w podmiotach funkcjonujących na terenie miasta,
- bezpieczeństwa nowych obiektów powstających na terenie miasta,
nie zarejestrowano uchybień i zdarzeń mogących mieć negatywny wpływ na życie i zdrowie mieszkańców Rudy Śląskiej.